СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 18 ЛИПНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 29 VOL. CX FRIDAY, JULY 18, 2003 No. 29

Крок до примирення

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Президенти України Леонід Кучма і Польщі Олександер Квасневський 11 липня в селі Павлівці, яке 60 років тому було місцем трагічних подій на Волині, відкрили пам'ятник українсько-польського примирення. Пам`ятник являє собою дві стели з чорного мармуру, які поєднуються зверху дугою, а в центрі її – дзвін. На стелах українською та польською мовами написані слова „Пам'ять – скорбота – єднання". Після відкриття пам'ятника президенти Польщі та України оприлюднили спільну заяву про примирення з нагоди 60-річниці трагедії на Волині. Обидва підписали цю заяву і помістили її в капсулу, яка буде покладена до підніжжя пам'ятника. В тій частині цвинтаря Павлівки, де поховані поляки, Митрополит Львівський Римсько-католицької Церкви Мар`ян Яворський відслужив Панахиду. Відбулося покладання вінків до центральних хрестів. Потім була проведена Служба Божа на православній частині цвинтаря. Її провів Архиєпископ Української Православної Церкви Симеон. Тут теж відбулась церемонія покладання вінків до братської могили жителів села Павлівки, які загинули в 1941-1945 роках. Віддати шану полякам та українцям, загиблим під час трагічних подій на Волині, прийшли близько трьох тисяч осіб. Подію висвітлювали 222 журналісти, з них 138 – польських.

Люди, які прийшли до пам`ятника і на цвинтар, тримали українські і польські прапори і плякати з написами „Український народ – за розвиток добросусідських взаємин з Республікою Польщею", „Трагедія Волині – спільний біль українського і польського народів", „Минуле має єднати, а не роз'єднувати", „Вшанування пам`яті загиблих поляків і українців – наш християнський обов`язок перед ними і власною совістю".

"Україна та Польща", - сказав Леонід Кучма, - "проголосили свою відкритість до діалогу з болісних питань спільної історії".

(Закінчення на стор. 3)

Президенти України Л. Кучма (праворуч) і Польщі О. Квасневський на відкритті пам'ятника.
Фото УНІАН

Огляд подій в Іраку

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Понад три місяці минуло після падіння режиму Садама Гусейна та намагань коаліції запровадити порядок в Іраку. Однак з усього видно, що існує непередбачений підпільний опір залишків, вірних диктаторові та його режимові.

Американські вояки в Іраку 14 липня знову стали жертвами нападів, усього день після того, як американське керівництво попередило, що загроза таких нападів різко зросла. Один військовослужбовець загинув і ще шестеро були поранені під час патрулювання багдадського кварталу Мансур. Також поранено ще одного американського вояка в результаті іншого випадку поза межами іракської столиці.

13 липня в Багдаді загинув службовець іракської поліції, а інших четверо були поранені, допомагаючи американським воякам, які опинилися під обстрілом, коли прибули на місце стрілянини .

(Закінчення на стор. 4)

До 60-річчя утворення дивізії „Галичина"

Будь-яка згадка про Дивізію „Галичина" викликає емоційні реакції в людей, життя котрих тісно пов'язане з подіями Другої світової війни в Україні. Добровольці, котрі вступили до згаданої дивізії в 1943 році, були переконані, що вишкіл і зброя, котрі вони отримають від німецької армії, стануть основою для українського війська. Галицька еліта, котра вважала Москву і Радянський Союз страшнішим лихом і більшою загрозою для України, ніж Берлін і Німеччина, розраховувала, що з допомогою українських вояків німці відіб'ють совєтів. Для них ця стратегія була найбільш вірогідна у справі виборювання незалежности України. Провід ОУН-УПА вважав співпрацю з німцями, як і зі совєтами, злочином перед Україною. А українські ветерани Радянської армії, навчені колишніми „політруками", дотепер продовжують вважати дивізійників ворогами.

Підбурювачем цих негативних емоцій протягом десятиліть була радянська дезінформація – як частина широкої кампанії, спрямованої на дескридитування українського національно-визвольного руху і увічнення російського панування в Україні. Ця дезінформація спотворювала будь-яку історичну правду, особливо щодо обставин, пов'язаних з Дивізією „Галичина". Наприклад, дивізійників звинувачували в тому, що хронологічно є неможливим – в причетності дивізійників до розстрілу євреїв у Бабиному Яру в Києві 1941 року (дивізія утворена в 1943 році), чи до репресій проти євреїв у Варшавському ґетто. Радянська пропаганда навмисно затемнювала інформацію, що стосувалася скорочення „SS" (скорочення німецької назви служби охорони), яка була розділена на дві структури: перша – ідеологічно-політичне відділення із відповідною військовою і поліцейською службами, друга – просто військово-воєнні формації. Радянські фальсифікатори подавали ці букви, як свідчення належання до ідеологічно-політичної військової еліти нацистської партії, тоді як Дивізія „Галичина" була підпорядкована військовій структурі „Waffen-SS", тобто була тільки піхотно-стрілецькою формацією.

Щоб створити неґативний антиукраїнський стереотип, радянські пропагандисти навіть перебільшували кількість вояків Дивізії „Галичина", подаючи цифру „понад 200 тисяч фашистських коляборантів", хоч протягом своєї дворічної історії дивізія ніколи не нараховувала більше, ніж 20 тисяч вояків. На превеликий жаль, чимало з цієї дезінформації вже увійшло в суспільну свідомість як достовірна історична фактографія.

Є підстави прийняти офіційною датою створення Дивізії „Галичина", однієї з 14 таких же дивізій, котрі німці утворювали від Прибалтики до Балканів, день 28 квітня 1943 року, коли було проголошено перший заклик до добровольців. Навесні 1943 року близько 80 тисяч молодих людей відгукнулося на цей заклик, хоч тільки 12 тисяч було прийнято. Але ветерани Дивізії „Галичина" прийняли день 18 липня як дату відзначення своїх річниць. В той день перші сотні добровольців виїхали зі Львова на вишкіл.

З приводу 60-ліття Дивізії „Галичина" ми пропонуємо нашим читачам матеріяли декількох авторів, присвячені цій особливій сторінці української національно-визвольної боротьби.

Тарас Гунчак

Писати про творення Дивізії „Галичина" треба в контексті драматичних воєнних подій 1943 року, взявши, передусім, до уваги, що велика кількість українців, як і інших національностей, служили в німецькій армії, у Вермахті, ще до створення Дивізії.

Для німецьких збройних сил 1943 рік – це період поразок на західньому і східньому фронтах, внаслідок чого Німеччина втратила понад 1,000,000 своїх вояків. Вже весною 1943 року останки німецького африканського корпусу здалися в полон в Тунісі. На сході, під Сталінґрадом, німці втратили 250,000 своїх вояків, а влітку німецька армія була розбита під Курськом, втративши близько 400,000 вояків і всю воєнну техніку. В тих тяжких обставинах Німеччина вирішила рекрутувати до війська чоловіків з окупованих теренів, творячи різні формації.

Творцем Дивізії „Галичина" був губернатор Галичини Отто Вехтер. Саме він, спостерігаючи за подіями, які спричинили такі великі людські втрати для Німеччини, запропонував Берлінові створити дивізію з галицьких українців. Своїми ідеями він поділився з провідними членами українського Львова – Володимиром Кубійовичем та Костем Паньківським. Гімлер та його радники не поспішали відповідати Вехтерові, знаючи настанову Гітлера до українців і взагалі до східніх народів, щодо яких фюрер чітко виклав свої погляди на воєнній конференції 8 червня 1943 року: „Можу сказати Клюґе та всім іншим офіцерам лише одне... – я не хочу, щоб хтось виношував приховані надії, що після

(Закінчення на стор. 14)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Европейський вибір України - нереальний

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма сказав 15 липня, що Україна не зможе стати членом Евросоюзу упродовж найближчих десятків років. Л. Кучма заявив, що Европейський Союз тепер надто заклопотаний внутрішніми справами і, зокрема вступом кількох країн Південної та Східньої Европи. „Не треба себе заводити в якийсь глухий кут, з якого довго потім виходити. Хай Европейський Союз пережує оці десять країн, які з травня стають членами Европейського Союзу. Я це кажу з розумінням того, що це не така вже проста проблема для самого Европейського Союзу. Як ви бачите, там внутрішніх негараздів більше, ніж достатньо", – сказав Л. Кучма. Так званий европейський шлях розвитку України був одним з гасел попередньої виборчої кампанії Л. Кучми, а згодом вступ до Евросоюзу і НАТО був оголошений офіційною метою зовнішньої політики Президента. Проте опозиція в Україні неодноразово ставила під сумнів щирість проевропейських заяв Президента.

Загибель журналіста Володимира Єфремова

КИЇВ. – За повідомленням міліції, автомобіль журналіста Володимира Єфремова зіткнувся з вантажівкою марки „МАЗ" на шляху до Києва 14 липня. Дніпропетровський журналіст, головний редактор газети „Собор", який також був активістом організацій захисту свободи преси, загинув. Організація „Репортери без кордонів" в Україні та парляментський комітет з питань свободи слова закликали слідчих розглянути також імовірність убивства. Представники „Репортерів без кордонів" наголошують на тому, що загиблий журналіст через свою діяльність міг мати впливових ворогів. Дочка В. Єфремова, Юлія, 16 липня сказала, що її батько погодився дати свідчення американським слідчим у справі Лазаренка і вона підозрює, що смерть її батька пов'язана з цією судовою справою. Вона сказала, що з того часу, коли її батько погодився зустрітися з американськими представниками, за ним і його автом почали слідкувати невідомі особи.

Розпочато вилучення з обігу банкнот старого зразка

КИЇВ. – Національний Банк України 15 липня почав поступове вилучення з обігу банкнот номіналом 1, 2, 5, 10 та 20 гривень зразка 1992 року. Банк пояснює це рішення тим що зараз в обігу перебувають банкноти різного оформлення та ступеня захисту. Саме купюри старого зразка найчастіше підробляють фальшивомонетники, зокрема, тому що 20-гривневі купюри старого зразка схожі на купюри номіналом 2 гривні та 10 гривень. Старі купюри далі будуть законним засобом платежів і мають прийматися без обмежень. Банкноти зразка 1992 року було запроваджено в вересні 1996 року.

Найактивнішою була фракція „Наша Україна"

КИЇВ. – Найактивніше впродовж трտьої сесії Верховної Ради, котра закінчила свою працю 11 липня, працювала парляментська фракція „Наша Україна". Про це 14 липня повідомив виконавчий директор аналітичного центру „Лябораторія соціяльної аналізи Ф-4", що проводила контролю законодавчої діяльности народних депутатів протягом сесії від 4 лютого до 11 липня. Зокрема за результатами контролі, „Наша Україна" веде перід за кількістю законопроєктів, зареєстрованих упродовж сесії. Всього депутати від „Нашої України" зареєстрували 447 законопроєктів. За ними йдуть КПУ (262), „Реґіони України" (183) та ППУ-„Трудова Україна" (173). Найменше законопроєктів у „Народного вибору" (38) та „Европейського вибору" (51). Наша Україна" внесла також найбільше поправок до законопроєктів. Всього впродовж третьої сесії було зареєстровано 1337 законопроєктів, розглянуто 675. 88 народних депутатів не зареєстрували жодного законопроєкту, а 133 не внесли жодної поправки. Станом на 11 липня 2003 року фракція „Наша Україна" налічує 102 народних депутати.

Миротворці вилетіли до Лівану

КИЇВ. – 10 липня 144 військовослужбовці українського миротворчого контингенту вилетіли до Лівану у ході ротації трьох українських контингентів - у Косово, Сьєрра-Леоне і Лівані. Батальйон буде займатися розмінуванням мінних полів і автодоріг, знищенням вибухонебезпечних матеріялів. Перші українські миротворці в складі 3-го інженерного батальйону почали виконувати місію в Лівані 22 липня 2000 р. Усього з початку місії ООН у Південному Лівані 2076 українських військовослужбовців взяли участь у миротворчому процесі. На 1 липня 2003 р. українські сапери в Лівані знайшли і знешкодили 3227 вибухонебезпечних предметів. На фото: вояк 3-го окремого інженерного батальйону прощається із своєю родиною перед відправленням до Лівану.

Фото УНІАН

Україна обере европейський напрямок нафтопроводу

КИЇВ. – Україна використовуватиме нафтопровід Одеса-Броди в европейському напрямку, заявив міністер палива та енергетики України Сергій Єрмілов у Ґданську 14 липня, де відбувається засідання, присвячене перспективам подовження нафтопроводу до Польщі з метою створення европейського нафтотранспортного коридору. Нарада відбулася в рамках домовлености, досягнутої в травні у Брюселі між Еврокомісією і урядами Польщі та України. С. Єрмілов сказав: „чимало пропозицій від російських компаній, але перевага – за европейським напрямком".

Конституційний компроміс у Верховній Раді

КИЇВ. – Верховна Рада 11 липня ухвалила компромісне рішення, яке стосується праці над конституційною реформою, що дозволяє надіслати до Конституційного суду і президентський і парляментський законопроєкти. Рішенню передували запальні дискусії і навіть протистояння між депутатами, коли за наполяганням Президента Леоніда Кучми пропонувалося надати першочерговість саме його проєктові конституційних змін і надсилати його документ на розгляд Конституційного суду лише окремо. В результаті цього рішення предмет суперечки зняток, тепер важливо знати, яким чином Президент буде втілювати проголошену ним мету - втілити свою конституційну реформу до президентських виборів наступного року. Опозиція твердить, що головною метою політичної реформи Президента Л. Кучми є зміцнення позицій його оточення і продовження повноважень теперішньої владної верхівки. Президент України 10 липня заявив, що за жодних обставин не має намірів продовжувати термін своїх президентських повноважень. Л. Кучма сказав, що вважає своїм останнім завданням на посаді проведення відкритих і конституційних виборів. Таку заяву можна вважати відповіддю Президента на твердження опозиції, що запропоновані ним зміни до Конституції мають на меті подовжити перебування при владі теперішнього президентського оточення і самого Л. Кучми.

Сергій Поляков призначений міністром екології

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 15 липня призначив Сергія Полякова міністром екології та природних ресурсів України. С. Полякова призначено за пропозицією фракції Народної Демократичної Партії, оскільки після звільнення з посади міністра екології Василя Шевчука в уряді за НДП залишилась квота. У червні указом Президента України був звільнений з посади міністра екології Василь Шевчук, який пройшов в уряд за квотою НДП. С. Поляков народився 23 січня 1953 року, член Української партії „Єдність", був міністром вугільної промисловости (1995-1996 рр.), заступника голови Донецької обласної державної адміністрації (1997-1999 рр.).

У Харкові мають намір реставрувати пам'ятник Леніну

ХАРКІВ. – До 350-річчя міста в обласному центрі за державний рахунок мають намір відреставрувати не лише пам'ятник Тарасові Шевченкові, але й пам'ятник Ленінові, розташований на майдані Свободи. Після перейменування харківської центральної площі ім. Дзержинського на майдан Свободи, міська містобудівна комісія розглядала проєкт реконструкції майдану та його деідеологізації. Проєкт передбачав демонтаж пам'ятника Ленінові і був підтриманий громадськістю, однак офіційно затверджений так і не був. Пам'ятник доглядали та охороняли. Тепер дійшла черга до його реставрації. Голова харківської організації Конґресу української інтелігенції професор Ким Балабуха впевнений, що намір реставрувати пам'ятник Ленінові - це передусім загравання влади з електоратом напередодні президентських виборів.

В Україні продають багато піратських записів

КИЇВ. – За даними компанії „IFPI" (Міжнародна федерація звукозаписуючої індустрії), Україна є однією з десяти країн світу, де найбільше продається піратських музичних дисків. Про це 10 липня на прес-конференції заявили представники українських компаній звукозапису. За їхніми словами, Україна зараз на 10 місці у списку країн, які, на думку „IFPI", потребують „найжорсткіших антипіратських дій уряду". Її випереджують Бразилія, Китай, Мехіко, Параґвай, Польща, Росія, Еспанія, Тайван і Тайланд. За останні три роки у всьому світі пірати продали вдвічі більше неліцензованих дисків, ніж у попередні роки, і заробили на цьому близько 5 млрд. долярів.

В Україні ухвалено закон про безмитний імпорт зерна

КИЇВ. – Верховна Рада України 9 липня ухвалила закон, який скасовує ввізне мито на зерно. Безмитний режим ввезення продовольчого та фуражного збіжжя в Україну діятиме понад 3 місяці. Уряд сподівається, що це сприятиме подоланню проблеми браку зерна, яка може виникнути у зв'язку з прогнозованим цього року поганим врожаєм. Побоювання поганого врожаю через посуху стало одним з чинників різкого зростання попиту на борошно та підвищення цін. Проте український уряд назвав ажіотаж безпідставним.

За повідомленням інформаційних аґентств

Крок до...

(Закінчення зі стор. 1)

Надзвичайний і повноважний посол України в Польщі Олександер Никоненко повідомив телефоном на Радіо „Свобода": „Сама природа, мабуть, була за те, щоб був чудовий результат. Загалом на Волині йшли дощі, а в Павлівці світило сонце. На цвинтарі було дуже багато людей, зокрема щонайменше 600 громадян Польщі. Я маю на увазі простих людей, не урядовців, крім чисельної урядової делегації з Польщі. Було дуже багато громадян України, жителів Павлівки, які зустрічали обох президентів зі словами вдячности, бажали обом президентам здоров'я і дякували їм за те, що вони знайшли в собі рішучість піти на цей крок і відкрити пам'ятник поєднання і злагоди як символ подальшої дружби і взаєморозуміння між двома народами".

Напередодні подій в Павлівці, 10 липня, Верховна Рада ухвалила узгоджений текст спільної із польським Сеймом заяви в зв'язку з 60-річчям подій на Волині. За її ухвалення без жодних змін у погодженому з поляками тексті висловилося 227 народних депутатів, проти голосувало 5 із 423 зареєстрованих. Голова Верховної Ради Володимир Литвин сказав, що двічі розмовляв з маршалом Сейму Мареком Боровським, який наполягав на тому, що парламенти повинні ухвалювати узгоджений напередодні текст без жодних змін. За словами М. Боровського, польська сторона має більше пропозицій до змін у тексті, в тому числі й неприйнятних для українців.

10 липня Л. Кучма зустрівся з депутатами від Рівненської і Волинської областей і заявив, що Україна в оцінці трагічних подій на Волині керуватиметься національними інтересами і виходитиме з позиції взаємного прощення України і Польщі в інтересах подальшого розвитку співробітництва між двома країнами.

При голосуванні у Верховній Раді не була підтримана пропозиція Генадія Удовенка зафіксувати в тексті заяви, що трагедія на Волині була взаємною для обох народів. Провідник фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук зазначив, що доцільно було б вказати в тексті, що 60-та річниця подій на Волині є трагедією як для українського, так і для польського населення. Депутати від фракцій „Регіони України", „ПППУ-Трудова Україна", груп „Народовладдя", „Европейський вибір" висловлювалися за ухвалення заяви. За перенесення голосування для узгодження позицій виступав провідник соціялістів Олександер Мороз. Фракція „Наша Україна" ухвалила рішення про вільне голосування. За словами В. Ющенка, потрібно виходити з того, що Україні необхідно підтримувати партнерські взаємини з польською стороною, недоцільно створювати конфлікт, але в той же час потрібно вшанувати пам'ять загиблих. Велика частина „Нашої України" заяву не підтримала. Проти ухвалення заяви ще під час обговорення висловлювалися фракції КПУ і „Батьківщини". Позиція комуністів полягала в тому, що ні український, ні польський народи не причетні до цієї трагедії, а причетні „певні політичні сили", які повинні вибачитися одна перед одною.

Радіо „Свобода" запросило на передачу з приводу 60-річчя подій на Волині народного депутата України (фракція БЮТ) Сергія Головатого, колишнього міністра юстиції, і мало з ним таку розмову:

– Пане Головатий, чому вдалося знайти спільну мову з дуже неоднозначної Волинської трагедії, ухвалити у двох парляментах відповідну декларацію, але досі залишається відкритою тема „Цвинтаря Орлят" у Львові?

С. Г.: – Президент О. Кваснєвський сподівається, що тепер вдасться врегулювати і цю проблему. Я можу сказати, що розв'язання питання у Верховній Раді не було таким безхмарним, адже нашу декларацію схвалило 227 депутатів, це всього на 2 голоси більше, ніж є більшість. Я був серед тих, хто не голосував за цю декларацію, тому що прислухався до голосу тих, хто виступав з Волині, до голосу першого Президента України Л.Кравчука, який так само є волиняк. В їхніх словах звучав жаль з того приводу, що в тексті, який подали до Верховної Ради, вучить нота приниження українців, що вони мають вибачатися за те, що боролися за свободу своєї землі, захищали своїх батьків, дітей, дружин. Ніхто, хто боронив свою землю на Волині, не повинен ні перед ким вибачатися, тому що це була боротьба за життя.

Польська газета „Жечпосполіта" вмістила інтерв'ю архиєпископа Якова, Митрополита Луцького і Волинського УПЦ Київського Патріярхату: „Найголовніше, щоб у серцях не було зла, – сказав він. – Ті, хто чинив колись зло, були далекими від церкви – навіть, якщо вони говорили протилежне. І зло треба засудити, незалежно від того, хто його чинив – українці чи поляки".

Л. Хм.

Покладення квітів на цвинтарі у Павлівці

Дружнє рукостискання президентів України і Польщі. Фото: АПЧ

Схиляємо голови в пам'ять жертв

Заява вояків Української Повстанської Армії

Ми, вояки Української Повстанської Армії, згуртовані в Товаристві вояків УПА ім. ген.-хор Романа Шухевича-Тараса Чупринки в США, в Товаристві вояків УПА в Канаді та в Об'єднанні колишніх вояків УПА США і Канади, схиляємо голови перед світлою пам'яттю українців і поляків, які стали жертвами кривавого конфлікту між нашими народами в ході Другої світової війни. Волинський конфлікт належить розглядати й розцінювати в контексті ходу історичних подій, з углядненням теж і колонізаційної політики польських владних кіл стосовно західних українських земель. В часі Другої світової війни Українська Повстанська Армія боролася за права свого народу, в першу чергу, проти гітлерівських і сталінських окупантів. Трагедією треба вважати факт, що польська сторона у цих складних умовах не бажала знайти порозуміння з українським визвольним рухом, прагнула утвердження польського панування на українських землях і, таким чином, стала на шлях непотрібного, кривавого польсько-українського конфлікту з численними жертвами з обох сторін. Як вояки УПА, вважаємо, що злагода, співпраця й співдружність, є пекучою вимогою часу й основою нашого спільного добро-сусідського співіснування в інтересі як польського так і українського народів, але тільки за умови рівноправности сторін. Вважаємо, що кожний нарід має право на оборону своїх прав.

За управи організацій вояків УПА США і Канади

Лев Футала, голова Товариства вояків УПА в США,

Микола Кошик, голова Товариства вояків УПА в Канаді,

Іван Лико, голова Об'єднання колишніх вояків УПА в США і Канади

10 липня 2003 р.

Спільна заява українського та польського парляментів щодо 60-річчя подій на Волині

60-та річниця трагедії польського населення на Волині і в Галичині періоду німецької окупації схиляє до роздумів про минуле і майбутнє польсько-українського сусідства. Трагедію поляків, яких убивали і виганяли з місць їхнього проживання збройні формування українців, супроводжували рівно ж страждання українського мирного населення – жертв польських збройних акцій. Ці події були трагедією для обох наших народів. Убитим і загиблим на Волині та Галичині належить пошана і пам'ять. Схиляємо голови перед невинними жертвами. Не може бути виправдання терору, насильству та жорстокости. Правда про ті драматичні роки є болючою для всіх. Однак поляки й українці повинні її пізнавати.

Правда, хоч і найсумніша, є необхідною для побудови тривалого порозуміння. Болючий досвід повинен бути для нас також джерелом роздумів про те, що ненависть і конфлікти між нами використовували наші супротивники, а ми завжди на цьому втрачали.

В історії Европи є багато прикладів національної ворожнечі, війн, крові та жорстокости. Але водночас є приклади поєднання і порозуміння народів, які хотіли та змогли подолати навіть найскладніше минуле. Моральним обов'язком тих, совість яких і надалі зворушує трагедія 60-річної давности, є заклик до поєднання наших народів в ім'я майбутнього, в ім'я спільної мети. Нехай уміння вибачити стане фундаментом кращого майбутнього, добросусідства й українсько-польської дружби.

10 липня 2003 р.

АМЕРИКА І СВІТ

У Росії викрадено 8 ручних ракетних установок

МОСКВА. – Російська влада 16 липня повідомила, що зі складу військово-морської бази неподалік Санкт-Петербурґу вкрадено щонайменше 8 ручних протиповітряних ракетних установок. Ведеться розслідування порушення заходів охорони, що й призвело до крадіжки. Ручні ракетні установки „Стрєла" є ідентичними до тих, що їх використали терористи проти ізраїльського авіолайнера у Кенії минулого року. У здійсненні того нападу підозрюють членів мережі „Аль-Кайда". Подібне озброєння використовують також чеченські повстанці проти російського війська.

Ядерні програми Північної Кореї непокоять США

ВАШІНҐТОН. – Погрози Північної Кореї, яка стверджує що виробляє достатню кількість плутонія для виробництва атомних бомб, викликають серйозну стурбованість Сполучених Штатів. Прес-секретар Білого дому Скот МакКлелан, заявивши про це 15 липня, наголосив, що Вашінґтон поки не може перевірити вірогідність тверджень Пхеньяну. „Північна Корея має вибирати між двома чітко визначеними шляхами. Вона може власними діями і словами продовжувати сприяти міжнародній ізоляції країни, або ж зробити вибір на користь припинення ядерних програм та участи у багатосторонніх переговорах. Це дозволить Північній Кореї розраховувати на допомогу, яку у такому разі готове їй надати міжнародне співтовариство, – сказав прес-секретар.

Конґрес посилив економічні кари щодо Мянмару

ВАШІНҐТОН. – Палата Представників Конґресу 15 липня схвалила посилення економічних покарань стосовно Мянмару, колишньої Бурми. Місяць тому Сенат схвалив таке ж рішення. Заходи здійснено у відповідь на різке загострення переслідування політичної опозиції з боку державної влади, а зокрема дальше ув'язнення продемократичного провідника Дав АнгСан Су Кий. Посилене покарання включатиме заборону ввозити товар з Мянмару, поширення заборони віз для чільних офіційних чинників, замороження державного майна у США та надання міжнародніх позичок і технічної допомоги.

Міжнародна конференція з боротьби зі СНІДом

ПАРИЖ. – Фахівці з лікування СНІДу (AIDS) 14 липня зібралися на міжнародну конференцію в Парижі, щоби поділитися досвідом лікування хвороби та створення можливої вакцини. 20 років тому французькі фахівці уперше встановили, що СНІД спричиняється вірусом імунодефіциту. Відтоді 60 мільйонів людей було вражено цим вірусом, третина з вражених вже померла. Конференції передувала дискусія про методи профілактичної кампанії проти СНІДу. Бразилійський досвід довів, що наочна агітація сприяє профілактиці СНІДу. Бразилія скритикувала американські методи, які полягають у закликах утримуватися від статевих контактів. Колишній бразильський президент Фердинанд Кардозу заявив, що досвід його країни засвідчив, що набагато ефективніше є пропаґувати використання презервативів та ретровірусних ліків.

Відставка прем'єр-міністра Білорусі

МІНСЬК, Білорусь. – Президент А. Лукашенка 10 липня, в день дев'ятої річниці свого перебування на посаді, послав у відставку прем'єр-міністра Г. Навіцького, віце-прем'єр-міністра А. Папкова і міністра сільського господарства М. Русія. Президент Білорусі пояснив, що ці урядовці не подбали про виплату сільськогосподарським працівникам заборгованої платні. Оглядачі пов'язують звільнення білоруських урядовців з початком президентської передвиборчої кампанії. Президент А. Лукашенка назвав „інсинуаціями" припущення про те, що він балотуватиметься на наступних виборах.

За матеріялами ЗМІ

Огляд подій...

(Закінчення зі стор. 1)

10 липня ще двох американських вояків вбито в Іраку в двох окремих нападах. Одного вояка вбито і одного поранено внаслідок обстрілу автоколони з ручного ґранатомета поблизу міста Тікріт, на північ від Багдаду. Американські військові авта найчастіше обстрілюють з ручних ґранатометів. Південніше від Багдаду, в місті Махмудія, одного американського вояка застрелено зі засідки.

У мирному на вигляд районі Багдадського університету 6 липня тяжко поранено американського військовика. Під час розмови американського військовика зі студентами на території університету, за спину йому зайшов чоловік і вистрілив американцеві у голову з близької відстані. Нападник після замаху втік. Деякі зі студентів були вражені тим, що сталося; проте інші плескали в долоні і вигукували „Аллах великий".

Цей напад стався за кілька годин по тому, як у Багдаді вбито британського тележурналіста. Очевидці розповідають, що журналіст, ім'я якого не називають, був 5 липня в натовпі при Іракському національному музеї. У натовпі спалахнули ворожі настрої і журналіста застрелив впритул якийсь чоловік.

4 липня ще двоє американських військовиків були поранені внаслідок вибуху, а 3 липня в Багдаді внаслідок обстрілу американського військового складу були поранені 19 вояків, один військовий убитий пострілом снайпера. Американське командування звинувачує у нападах прибічників поваленого режиму С. Гусейна.

Тим часом зліквідовано збройне угруповання, яке 2 липня напало на американську автоколону. За даними командування США, убиті усі 11 нападників. В цьому випадку жоден американець не загинув. Раніше ще один американський вояк загинув, і щонайменше 18 зазнали поранень в результаті нових нападів в Іраку. Інші жертви стали наслідком мінометного обстрілу американської бази на північ від столиці Іраку. Від 1 травня в Іраку загинули 33 американські вояки.

Щоб піднести моральний стан вояків, у Багдаді їх відвідав 4 липня з нагоди святкувань Дня незалежности США, відомий американський актор Арнолд Шварценеґер. Він побував в одному з колишніх палаців С. Гусейна на багдадському міжнародному летовищі, де відбувся показ його нового фільму „Термінатор-3". Актор сказав американським воякам в авдиторії:„Я граю ролю термінатора, але ви, хлопці, – справжні термінатори".

Радник президента США з питань національної безпеки Кондоліза Райс, виступаючи 3 липня у Вашінґтоні, попередила, що ситуація в Іраку залишається небезпечною, і можливі нові втрати. Секретар Департаменту оборони Доналд Рамсфелд застеріг, що кількість нападів на підрозділи США в Іраку може збільшитися.

Американський військовий командувач, який очолював війну проти Іраку, генерал Томі Френкс, 10 липня у своєму свідченні перед Конґресовим комітетом заявив, що війська США, можливо, повинні будуть залишитися в цій країні на кілька років. Він наголосив, що бойові дії в Іраку ще не завершені і що напади на американські підрозділи навряд чи припиняться у найближчому майбутньому.

Британський міністер закордонних справ Джек Стро 15 липня заявив, що американські і британські війська перебуватимуть в Іраку „скільки буде потрібно". Тим часом американський адміністратор Іраку Пол Бремер в Багдаді заявив, що іракці самі вирішуватимуть, скільки часу в країні залишатимуться війська під проводом американців.

Урядова Рада Іраку заявила, що сформує спеціяльну юридичну структуру, яка судитиме колишніх сподвижників Садама Гусейна та інших осіб, звинувачених у злочинах проти людства. Представник організації „Іракський національний конґрес" повідомив 15 липня на прес-конференції, що мова йде про убивство 8 тисяч іракських курдів 1982 року та 300 тисяч шиїтів 1991р.

Арабська телестанція Аль-Джазіра 4 липня подала звукозапис того, що було названо зверненням колишнього іракського керівника С. Гусейна. Він заявив, що він живий і мешкає поміж іракців. У звукозаписі йде мова про масовий опір іракського народу американській окупації. Американське військове командування та уряд США оголосили 25 млн. дол. нагороди за інформацію, котра б допомогла ув'язнити Садама Гусейна чи встановити факт його смерти. За такі ж інформації щодо Удая і Гусая, синів С. Гусейна, оголошено 15 млн. дол. нагороди за кожного.

13 липня вперше зібралася 25-членна рада самоврядування – провідників, відібраних коаліцією в Іраку, для представництва населення країни. Новий орган має повноваження називати кандидатури міністрів і звільняти їх, а також керувати політичними справами. Проте остаточне рішення в цих питаннях залишається за Полом Бремером, американським адміністратором Іраку. Першим рішенням ради стало оголошення державним святом 9 квітня – дня, коли очолювані американцями війська повалили режим Садама Гусейна. Коаліція вважає ці збори важливим першим кроком до самоврядування іракців від часу повалення С. Гусейна. Критики, проте, вважають, що раду сформовано великою мірою з груп, що донедавна базувалися поза Іраком, і що відбір, а не обрання членів ради шкодить леґітимності нового органу. В раді представлені курди, мусульмани-шиїти, туркомани і християни-асирійці.

Промовляючи під час свого африканського турне, Президент Дж. Буш визнав проблему безпеки американських військ в Іраку.

Напередодні, 9 липня речник Білого дому Арі Фляйшер заявив, що у справі проти Іраку було допущено помилку. З'явилися нові сумніви щодо розвідувальної інформації, на основі якої США ґрунтували своє рішення розпочати війну в Іраку. Білий Дім визнав, що звинувачення, зроблене Президентом Дж. Бушем у його щорічному зверненні до нації у січні, було неправдивим. Президент Дж. Буш звинуватив С. Гусейна в спробах купити придатний для виготовлення зброї уран у західно-африканської держави Ніґерії. Відставного американського дипломата Джозефа Вілсона послали до Ніґерії розслідувати звинувачення, проте вірогідних доказів того, що такий продаж справді відбувався, не було знайдено.

Керівник Центрального розвідувального управління Джордж Тенет того ж дня взяв на себе відповідальність за неправильні твердження щодо існування іракської атомної програми та купівлі урану в Ніґерії. В розповсюдженій у Вашінґтоні заяві він підтвердив, що ЦРУ свого часу схвалило це твердження у зверненні Президента до нації. Він зауважив, що це місце слід було б викреслити з тексту, оскільки ЦРУ не мало достатньо доказів для таких заяв. Білий Дім привітав заяву ЦРУ. Президент Джордж Буш вважає справу закритою.

Промовляючи у Південній Африці, де він перебував разом з Президентом, К. Павел зазначив, що суперечка навколо звернення Дж. Буша до нації в січні цього року є занадто емоційною, роздутою і перебільшеною. Колін Павел наголосив, що адміністрація Дж. Буша не вводила світ в оману щодо наявности в Іраку зброї масового знищення.

Тим часом Палата Представників Конґресу схвалила новий бюджет на оборону на наступний рік, який сягає майже 369 мільярдів долярів – на 4 мільярди більше за цьогорічний. Провідник більшости Палати Представників Том ДеЛей сказав пізніше, що цей бюджет підтвердив рішучість уряду боротися з тероризмом, скільки б це не забрало часу. Новий бюджет тепер має затверджувати Сенат.

Х. В.-Ф.

Книжка–пам'ятник Петрові Шелесту

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – У Києві з'явився пам'ятник Петрові Шелесту. Ні, пам'ятник не з ґраніту, ані з мармуру, ані з бронзи. Таких пам'ятників у Києві чимало. Цей пам'ятник – 800-сторінкова книжка, яку видав колектив науковців з Академії Наук України, головним мотором котрого був Юрій Шаповал, доктор наук, торішній лавреат нагороди Антоновичів. Цьому досліднbackgroundикові з села Пробіжної, що між Чортковим і Гусятином на Тернопільщині, щойно сповнилось 50, але за ним вже низка солідних наукових праць, та й цікавих газетних статтей з історії України XX ст., яка здебільшого була закрита, або представлена у викривленому дзеркалі ідеологів Комуністичної партії.

Нині Юрій Шаповал очолює Центр історичної політології в Академії Наук. За совєтських часів, в 1984-91 роках, він працював в Інституті історії партії при Центральному Комітеті Компартії України і добре знає, де розшукати засекречені колись матеріяли і документи. І він їх вміло, і невпинно виводить на денне світло.

Можна запитати, чи треба Україні „пам'ятник" П. Шелесту? Треба. Хоч би тому, що діюча нині еліта в Україні здебільшого проти цього. В різний спосіб вона продовжує тримати ширму над цією історичною постаттю. П. Шелест протягом десяти років був партійним „босом" Української РСР – першим секретарем ЦК Компартії України. А взагалі у Києві він попрацював понад два десятки років: спочатку 1950-их років як керівник авіяційного заводу, а далі – в міській управі, в обласних і міських партійних структурах. У 1972 році він полетів з посади „першої особи України" за ... „націоналізм". Вже це чимало говорить про інтелектуальний рівень керівництва Совєтського Союзу в останніх декадах його існування. (Пригадується, як на одній з вашінґтонських конференцій запитали Збіґнєва Бжезінського, як він зумів передбачити розвал СССР ще в половині 1980-их років? Бжезінський відповів, що вже раніше підозрював, що Совєтський Союз довго не потягне, але коли особисто зустрів керівників зразка Брежнєва і Черненка, у нього не було сумнівів). А П. Шелест все це бачив скорше, ніж проф. Бжезінский, бо спілкувався з „керівниками застою" багато років довше. І робив собі записи в щоденник.

До речі, в Києві є пам'ятники Шелесту, тільки вони людям нижче п'ятдесятки майже не відомі. Наприклад, палац „Україна", де відбуваються усі великі державні урочистості, рок-концерти російських та інших співаків, а також „звітні" покази культурної діяльности обласного рівня – це діло нелегких старань Петра Шелеста, бо Москва не хотіла дати згоду на будову такого об'єкту у Києві. А Палац спорту, де, крім спортових змагань і виставок проходять концерти естрадних зірок (недавно україномовний співак Слава Вакарчук і його „Океан Ельзи" заповнили цю споруду молоддю „російськомовного" Києва) – це також „пам'ятник" Шелесту, як і велика частина міської підземки (метро). Але за всі роки мого проживання в цьому місті, я не знайшов і пластикової „дошки" з ім'ям П. Шелеста та згадкою, що він тут ще й як трудився.

Тим часом, протягом багатьох років П. Шелест вів щоденник. На відміну, наприклад, від полтавського „поета-комуніста-патріота" Бориса Олійника, який два роки попрацював в Кремлі за Ґорбачова і видав спогади про це повні апокаліпсису, але без жодних „ревеляцій", П. Шелест записував все що діялось навкруги нього, а 1995 року, за рік до смерти, видав свої спогади, де використав довголітні записи без прикрас.

Також, починаючи з 1988 року, П. Шелест давав чимало інтерв'ю для преси. Все це пішло в побудову командою Юрія Шаповала пам'ятника-книжки Петрові Шелесту. Але в ній є багато більше: 82 тексти досі таємних документів, переважно листів до ЦК КПРС, 17 інтерв'ю з Шелестом, і спеціяльно замовлених для збірника розмов з людьми, які близько спілкувались з партійним провідником України, магнітофонні записи пенсіонера П.Шелеста, зроблені у 1992-93 рр., чимало фотографій.

Перечитуючи нинішні газети самостійної України і записи Петра Шелеста з 1971 року, іноді не можна позбутися почуття „deja vu". Саме тепер в Україні високі урядовці шукають, де поділись зерно і крупа, і роздумують, як розв'язати справу зі замерзлою озимою пшеницею. А в березні 1972 року П. Шелест писав у своєму щоденнику: „У багатьох місцях склалось досить важке становище: кормів, навіть грубих, немає для тваринництва.... по Союзу загинуло 14-15 мільйонів гектарів озимих.... Поінформував ЦК КПРС про справи в республіці: 'Не потрібно було здавати республіці стільки хліба державі.' Відмовчались."

А скільки в книжці про П. Шелеста зразків „мудрости" совєтського керівництва! Наприклад, Олексій Косиґін – ніби досить розсудлива і серйозна людина – технократ, голова уряду СССР, який справив непогане враження на американського президента Линдона Джонсона, коли вони зустрічались у Нью-Джерзі. Зате в присутності Шелеста, на засіданні Політбюро, О. Косиґін виявився грубим шовіністом. Ось як він цькував П. Шелеста: „Незрозуміло, чому в Україні у школах повинні вивчати українську мову," або, „Севастополь здавна російське місто. Чому і для чого там вивіски і вітрини українською мовою?" Це Шелеста обурювало. Він став членом комуністичної партії у 20 років і залишився комуністом до кінця життя. Але він також знав, що він козацького роду і не терпів дурних шовіністичних вибриків своїх партійних колеґ проти своїх предків. (До речі, прямою причиною змови партійних колеґ проти Петра Шелеста була його книжка „Україно наша Радянська", в якій він звеличав козацтво).

У цій боротьбі найбільше „в'їлись" Шелестові головний партійний ідеолог Михайло Суслов і сам генеральний секретар Леонід Брежнєв. Їм у своїх щоденниках Шелест приділяє окрему увагу. У відповідь на закид Суслова, що українські козаки – архаїзм, П. Шелест відповів так: „Якби не козаки, то й тебе б тут не було – козаки закрили грудьми кордони країни від кочових орд, від турків.... І ми перед ними повинні голову схиляти, а ви тут таке базікаєте. Образливо...". От такі дискусії велись на найвищому рівні імперії і такі спогади можна знайти на багатьох сторінках книжки про Шелеста і його добу.

Чимало згадок тут є також про Володимира Щербицького, якого Москва призначила наступником Шелеста. У спостереженнях Шелеста Щербицький – підлий і боягуз. Зате Щербицький добре розумів, за що ім-

(Закінчення на стор. 16)

ТОЧКА ЗОРУ

Чи потрібна доповідь на святі державности?

Час пливе, ми знову зближаємось до чергової річниці найважливішої дати в нашій новітній історії – 24 серпня, коли в 1991 році Верховна Рада України проголосила Україну незалежною державою.

Цього року наш нарід як в Україні, так і поза її межами буде відзначати вже 12-ту річницю Незалежности України. Чи потрібна доповідь на святі державности?

На перший погляд, це звучить, як недоречне питання, однак мусимо його перед собою поставити. Вже майже рік я зберігаю тижневик – „Свободу", ч. 36, від 6 вересня 2002 року. На 18-ій сторінці є допис Ольги Кузьмович про відзначення 11-ої річниці Незалежности України в Нью-Йорку. Цей допис, як в минулому році, так і тепер, викликає в мене дуже негативну реакцію і це є причиною моєї статті. Щоб краще було читачам це зрозуміти, я дозволю собі зацитувати дещо із згаданого допису.

„Відкриваючи від імені Об'єднаного комітету концерт, Ігор Длябога підкреслив, що, перебираючи добрий звичай від американської спільноти, тим разом наш комітет вирішив обійтися без виголошування довгих промов з приводу річниці Незалежности України, а дати громаді мистецьку насолоду у формі доброго концерту". Далі в дописі названі солісти з наголосом на виступ хору „Думка". Концерт завершено Національним гимном та прощальним словом Ігора Длябоги, який з гордістю підкреслив: „Ми відзначили річницю незалежности України без патосу і зайвих слів". В дописі далі пише О. Кузьмович, „що учасники не щадили оплесків, що було доказом, як прихильно вони прийняли цей спосіб святкування найважливішої річниці сучасної доби".

Чи ми можемо собі уявити, що ми приходимо на свято якоїсь церкви, парафії, організації, а навіть родини, і ніхто не сказав би з цієї теми слова? Всім відомо, що за кожним ювілеєм криється якась історія. Якщо ця історія настільки важлива, щоб її святочно відзначити, то про неї треба щось сказати. Це особливо стосується вшанування історичних дат, а тим більше – свята державности. Писати, що українці в Нью-Йорку перейняли добрий звичай від американської спільноти і обійшлися без доповіді, це – викривлення правди. Перш за все тому, що американський Президент кілька разів до року, а особливо з нагоди національних свят, звертається до американського народу і виголошує патріотичні промови. При тому на сучасному етапі розвиток українського державного будівництва далекий від того, щоб його порівнювати з американським. Американці переходять школу національного і патріотичного виховання кожний день – через школу, пресу, радіо і телебачення. На жаль, ми, українці, не є в такій щасливій ситуації. Кузнею нашого національного виховання, політичного вироблення і патріотизму далі залишаються українські організації і громадські національні імпрези.

Повертаюся до питання: чи потрібна доповідь на святі державности, чи якій небудь іншій національній імпрезі? Абсолютно, так! Це не повинен бути хаотичний монотонно виголошений зліпок різних виписів з газет чи книжок. Доповідь має бути добре обдумана, добре підготовлена і добре виголошена. Зміст і значення імпрези мають бути охоплені в доповіді, мистецька частина є тільки доповненням і прикрасою програми, яку ми можемо приймати з більшим чи меншим задоволенням.

Правдою є, що частина людей не любить слухати доповіді – вони для неї нудні і незрозумілі. В якій-небудь школі є багато дітей, які не люблять математики, чи який-небудь інший предмет, але це не означає, що його перестануть вивчати або звільнять тих дітей з обов'язку навчання.

Правда також, що є багато людей, які люблять слухати, розуміють і оцінюють добре опрацьовані і глибоко змістові доповіді. Власне ця частина людського роду є носіями слова через всю історію людства. Так було, так є, і так буде.

Заперечувати потребу доповіді на національних святах – означає ставити під сумнів силу слова, а тим самим заперечувати дороговкази всіх наших національних велетнів, що єдиною зброєю було слово. Тарас Шевченко в своїй поемі „Неофіти" писав:

Ти – матер Бога на землі!
Ти сльози матері до краю,
До каплі вилила. Ридаю,
Молю ридаючи, пошли
Подай душі убогій силу,
щоб огненно заговорила.
Щоб слово пламенем взялось,
щоб людям серце розтопило
і на Украйні понеслось.

Катерина Мицьо,
Лонґ Айленд, Н. Й.

Щоб у серцях не було зла

Події останнього тижня привернули увагу громадськости до Києва і Варшави з приводу 60-річчя трагічних подій влітку 1943 року на Волині, де стався конфлікт між українським і польським населенням, який призвів до численних жертв. Вже тривалий час певні політичні кола у Польщі і за її межами провадять кампанію, метою якої є представити світові українців, як кривавих „різунів", що скоїли злочин і тепер не хочуть це визнати, не хочуть вибачитися за скоєне. Щоб уникнути нового конфлікту і, врешті, з'ясувати ставлення обох держав до подій на Волині, провідники України і Польщі вирішили, що законодавчі органи одночасно ухвалять однакову заяву, у якій буде дано оцінку давнім подіям і визначено перспективи дальших взаємин. Проєкт заяви підготувала спільна комісія. Але його ухвалення далося нелегко. У польському Сеймі фракції „Право і справедливість", Ліга польських родин та деякі інші угруповання вимагали вжити у заяві слово „народовбивство" (за оцінками польської сторони на Волині загинуло 30-60 тисяч польських громадян, Україна вважає це число завищеним). За прийняття заяви без змін висловилися клюби Стронництва Демократичного Людового, Унії Праці і Платформи обивательської.

У Верховній Раді України висловлювалася пропозиція вказати у заяві, що події на Волині були трагедією також українського населення, жертви якого сягнули 10-12 тисяч. У прийнятій заяві зазначено, що події були трагедією для обох народів, полеглим на Волині належить пошана і пам'ять. Правда про ті драматичні роки є болючою для всіх, але поляки і українці повинні її визнати, оскільки така правда є необхідною для побудови тривалого порозуміння, для поєднання обох народів в ім'я майбутнього, в ім'я спільної мети.

Це відзначив і Президент України Л. Кучма і у своїй промові в Павлівці. Щодо обопільних втрат він, зокрема, сказав:

„Для нас, українців, дуже важливою є готовість польської сторони відкрито говорити про жертви з українського боку. Адже мирне українське населення волинського краю також зазнало тяжких втрат у 1943-44 роках. Так само наша цивільна людність гинула в сорокових роках на Холмщині, Томашівщині, Грубешівщині. Ми маємо разом віддати шану українцям та всім, хто став жертвами репресій проти цивільного населення на цих землях".

Саме полеміка про події на Волині означає перехід двох сусідніх країн на засади демократичного життя, оскільки за часів комуністичного тоталітаризму ніхто не міг й слова сказати з цієї болючої теми. „Окремим аспектом волинської теми залишається оцінка ролі НКВД у розвитку подій за кровопролитним сценарієм", – зазначив у промові біля пам'ятника Л. Кучма. Безумовно, що історики повинні дослідити цю таємну сторінку минулого.

Позитивно оцінив спільний крок України і Польщі з цього питання Святіший Отець Іван Павло II, яки написав у зверненні до віруючих, що українці і поляки не повинні керуватися сумними спогадами свого минулого, але йти до єднання, спільно будувати для всіх краще майбутнє.

У Києві, Варшаві, на Волині зроблено важливий крок примирення, який тепер слід закріпити у повсякденному житті, щоб пам'ятник у Павлівці не залишився тільки спогадом з історії діяльности двох парламентів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дивний успіх дитячої книжки

Здається, мало є світової молоді, а особливо дітвори, яка б не знала сьогодні про існування п'яти книжок про легендарного Гарі Потера та його пригоди.

Чотири томи його пригод появилися у 55 мовах дослівно в цілому світі. „Епідемія" книжок про Гарі Потера не оминула і України, де він так само популярний, як в інших країнах. Популярність книжок про Гарі Потера пера англійської письменниці Дж. К. Ровлінґ важко вияснити, але вона опанувала дослівно цілий світ.

Це можна було особливо завважити останнього місяця, коли на книжковому ринку появився п'ятий з черги том пригод молодого Гарі. Найповажніша американська преса, присвятила цій події свої публікації, почавши від „Нью-Йорк Таймсу", який подав довжелезну статтю, що розпочинається, як „гарячі" політичні новинки, на першій сторінці. Газети показували також довгі черги на вулицях до книгарень, де можна було купити книжку „Гарі Потер і доручення Фенікса" – п'яту з черги книжку пригод молодого Гарі, який несподівано став в очах дітвори „героєм ч. 1". Досі видруковано книжок про нього 190 мільйонів, і як підкреслюють кмітливі журналісти тільки книжка про Господа перевищує кількістю цей наклад.

Цікаво, що пригоди Гарі Потера однаково зацікавили як дітвору західнього світу, так і східнього. Для нас цікавим фактом є це, що пригоди Г. Портера знайшли великий відгук також в Україні, де перекладають і видають одну за другою книжки про цього дивного героя.

Видання „Поступ" сповіщає, що у Львові, в травні, в Центрі української книги, презентовано четверту частину пригод Г. Потера. На презентації були присутні сотні дітей і, розуміється, автор перекладу Віктор Морозов, який тим разом виконав переклад враз із Софією Андрухович. Автор обіцяв на нетерпеливі домагання дітвори, що п'яту частину перекладе якнайскоріше, коли так чекають на цю книжку сотні українських дітей.

Цікаво, що неправдоподібні пригоди героя захоплюють дітвору цілого світу. Розуміється, позитивним наслідком того є те, що молодь, яка сьогодні немов приліплена до телевізорів та комп'ютерів, зачитується казковими пригодами молодого героя та що це якимось способом її захоплює. Цікаве також, що дітвора в Україні подавала ці самі причини захвату пригодами Г. Потера як і діти інших країн.

Сміливість героя, допитливість, зневага до усіх правил – ось що подала львівська дітвора як причини захвату Гарі Потером. Такі самі аргументи читаємо в „Нью-Йорк Таймсі", в „Нюсвік" та інших широко відомих газетах та журналах США і інших країн.

Ім'я Гарі Потера тепер здається чи не найбільше відоме у цілому світі, чого доказом стало число примірників кожного тому, що появляється. Пишуть у пресі, що автора і творець цієї дивної та фантастичної постаті Дж. К. Ролінґ є найбагатшою людиною у Великій Британії, де вона постійно живе та пише. Але для мене не такі „рекорди" цікаві, а цей неперевершений успіх її книжок у дітвори дослівно цілого світу. Критики пишуть, що авторка уміла збудувати міст поміж фантастичним життям героя і реальністю, чим здобула серця мільйонів дітей.

А мені здається, що сьогоднішній технологічний світ потребує відпруження у фантазії кожної людини, а зокрема у фантазії дітей та молоді.

О-КА

Будувати краще майбутнє для всіх

Зі Звернення Святішого Отця Івана Павла II у зв'язку з 60-річчям трагічного польсько-українського протистояння на Волині

...Я довідався, що 11 липня цього року, в 60-ту річницю трагічних подій на Волині, пам'ять про які жива ще й до сьогодні серед вас, синів двох народів, які мені дуже дорогі, відбудеться офіційне українсько-польське порозуміння. У вихорі Другої світової війни, коли мала б негайно виявитися потреба солідарности і взаємодопомоги, темні дії зла отруїли серця, а зброя довела до пролиття невинної крові. Тепер, шістдесят років після тих сумних подій, серцях більшости поляків та українців готові до глибокого іспитування совісти. Відчувається необхідність порозуміння, яке дозволило б новими очима подивитися на теперішнє і на майбутнє. Таке внутрішнє наставлення спонукує мене піднести до Господа почуття вдячности, коли духовно єднаюсь з усіма, хто молиться за душі жертв тих насильницьких дій. Нове тисячоріччя, яке щойно розпочалося, вимагає, щоб українці та поляки не залишались в'язнями сумних спогадів свого минулого, але, переосмислюючи в новому дусі минулі події, подивились одні на одних поглядом єднання, зобов'язуючись будувати краще майбутнє для всіх (...).

Польща і Україна, землі, які протягом довгих віків пізнали проповідь Євангелія і дали незліченні свідчення святости своїх синів і дочок, тепер, на початку нового тисячоріччя, бажають зміцнити свої дружні взаємини, визволяючись від гіркоти минулого і відкриваючись до братерських стосунків, осяяних Христовою любов'ю. Висловлюючи задоволення з того, що християнські спільноти України й Польщі стали ініціяторами порозуміння, щоб дати свій вклад у загоєння і зцілення ран минулого, заохочую обидва братні народи незмінно продовжувати пошуки співпраці і миру.

Щиро вітаючи усіх єпископів, духовенство і вірних ваших країн, з пошаною звертаюся до Президентів та Державної влади обидвох держав, а через них – до польського і українського народів, які завжди присутні в моєму серці й моїх молитвах, висловлюю побажання постійного поступу в злагоді та мирі (...).

Іван Павло II

З Ватикану, 7 липня 2003 року

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чому Україна має перепрошувати Польщу?

Останніми тижнями у пресі йде дискусія, чи Україна має перепрошувати Польщу за події на Волині 1943 року? Знову з'являється рабська натура українського „малороса", де він завжди мусить кланятися перед іншими.

Недавно Л. Кучма подарував Росії пам'ятник російського царя, який гнобив українців, а тепер збирається перепрошувати Польщу за події на Волині. Президент Л. Кучма повинен трохи прочитати історію України. Заки Л. Кучма буде підписувати різні документи в цій справі, повинен пригадати президентові О. Квасневському, що спричинило повстання Хмельницького, гайдамаків, УГА, УВО, ОУН і нарешті УПА.

Ці всі повстання – відповідь українського населення на звірства, які чинила польська держава (не робить різниці, чи шляхетська, чи демократична, чи комуністична). Українські збройні формації завжди виступали на українській етнічній території проти нестерпних умов, спричинених поляками. Ніколи ці формації не виступали проти поляків на польській етнічній території!

Замість вибачення, Україна повинна домагатися, щоб поляки просили вибачення за знущання, які вони чинили над „братами-християнами". Ні від росіян, ні від поляків не можна чекати, щоб вони стали патріотами України – треба нарешті скинути зі себе комплекс меншевартости і твердо відстоювати українські національні позиції.

Якщо Польща хоче мати пам'ятник „орлятам" у Львові, то Л. Кучма повинен домагатися поставити пам'ятник загиблим бійцям за Україну – УГА, у Перемишлі. Якщо Україна погодиться мати римо-католицького кардинала у Львові, то Польща повинна погодитися на кардинала УГКЦ у Перемишлі чи у Варшаві. Також з вдячности, що Україна подарувала пам'ятник російському цареві у Петербурзі, треба домагатися, щоб Росія поставила пам'ятник Мазепі у Полтаві, як частини програми року Росії в Україні. Візьміть за приклад балтійські держави, які не бояться сильних сусідів і не плазують перед ними, а твердо відстоюють свої державні інтереси.

Д-р Богдан Боднарук,
Кларендон, Іл.

Стратегія на руку Москві

Україна щороку втрачає багатьох своїх громадян через безробіття і безвідповідальність українського уряду. Конституція, на жаль, існує покищо тільки на папері, законодавство у Верховній Раді чинять мафіозні олігархи. Численні негаразди спричинюють втечу громадян України у пошуках заробітку для забезпечення своїх родин від голоду.

Що за іронія долі! Україна має третину кращих чорноземів світу, прекрасне географічне положення, працьовитий народ. Чому ж така бідність в народі? Чому люди виїздять до Португалії, Італії, Польщі, Чехії, де приймають їх на найгірші роботи, за найнижчу платню?

Хто таке чував, щоб люди тікали з батьківщини в добровільну неволю заради вижиття? Україна втрачає свою інтелектуальну верству. Чи це – московська стратегія, щоб непокірних сусідів позбавити проводу, а собі привласнити економічні здобутки, перебираючи українські заводи й індустріяльні об'єкти у свої руки?

Уся адміністративна система в Україні є насправді протиукраїнська, а в південно-східних областях влада ще й репетує побрехеньками, що все населення України домагається говорити російською мовою. А Верховна Рада незважає на статтю Конституції про верховенство української мови, як державної.

Україна неспроможна платити за чужомовне навчання скупими заощадженнями зубожілого народу, а цього домагається саме Москва, яка обдурює світ, начебто в Україні при очевидній перевазі російщини дискримінують російську мову.

Якщо ми тут, за кордоном, не перестережемо народ перед новим наступом Москви, то в майбутньому на карті Европи, де записано Україну, може й не бути вже українців.

Мирон Луцишин,
Фенікс, Аріз.

Уточнення

У шостому параграфі від початку статті „В Україні – 326 мільйонерів" („Свобода", ч. 28) слід читати: *„Згодом Деркач-старший очолив Службу безпеки України. Деркач-молодший має участь у фармакології, торгівлі зброєю та нафтою. На ринку зброї минулого року його інтереси перетнулися з інтересами Євгена Марчука. Відбувся обмін компрометуючими матеріялами. Андрій Деркач є власником газети „Киевскій телеграф", активно захищає російськомовні ЗМІ в Україні, підтримує тісні стосунки з Українською Православною Церквою Московського патріярхату, щедро жертвує на спільні з УПЦ МП акції".*

Сумна доля людей старшого віку

Пишу про осіб похилого віку, котрі є хворі, немічні, прикуті до ліжок вдома чи в лікарні. Вони зовсім відірвані від церкви, від громади. Усе своє життя вони працювали, будували, організовували, фінансували, де тільки була потреба – при церкві, громаді чи в інших організаціях. Сьогодні вони майже забуті.

Час до часу люди запитують один другого, чи ви не чули про ту чи іншу особу, бо вже давно її не бачили. Подекуди діє так звана суспільна опіка, але вона опікується тільки членами даної організації. Тут не йдеться про фінансову допомогу. Просто треба хоч час до часу цих людей відвідати, принести їм крихітку тепла, поінформувати їх про життя громади чи парафії. Вони дуже цікавляться громадським життям і будуть дуже вдячні.

Звичайно, що між ними є особи, котрі мають близьку рідню, дітей чи внуків, котрі живуть дуже далеко і не можуть часто відвідувати своїх рідних. Але є особи, котрі не мають нікого з родини.

В кожній парафії священик відвідує хворих, але тільки в тих випадках, коли його покличуть. Коли такі всіма забуті люди відходять з цього світу, то на похороні виголошують довгі прощальні промови. Треба було б хоч частинку тих слів сказати їм ще за їхнього життя.

А зробити це дуже легко. Скажімо, організація, громадський комітет чи парафіяни при церкві можуть зібратися і розділити між собою опіку про тих, кого треба відвідати. Така візита може припасти на кожного один раз на два чи три місяці. Невже це велика посвята? Ви зробите велику прислугу даній особі, піднесете її на дусі і самі будете добре чутися. Може колись і вас хтось відвідає?

Стефан Палилик,
Глен Спей, Н. Й.

Допомога від Аделі Кірічок-Зарби

Посилаю вам копію листа до Аделі Кірічок-Зарби щодо допомоги сиротинцям в Україні. Його написала предсідник Товариства „Приятелі дітей" Марина Криса з Києва. Аделя Кірічок очолює організацію „Ukrainian Orphan Aid Society" в Бостоні і вже протягом 11-ти років постійно посилає щорічну допомогу, яка сягає двох тонн ваги щоразу. Центром збирання подарунків є заля парафії св. Андрія Первозваного в Бостоні. Допомогу подає українська бостонська громада, а також американські допомогові організації. Моральну підтримку надає настоятель церкви св. Андрія о. архимандрит Андрій Партикевич.

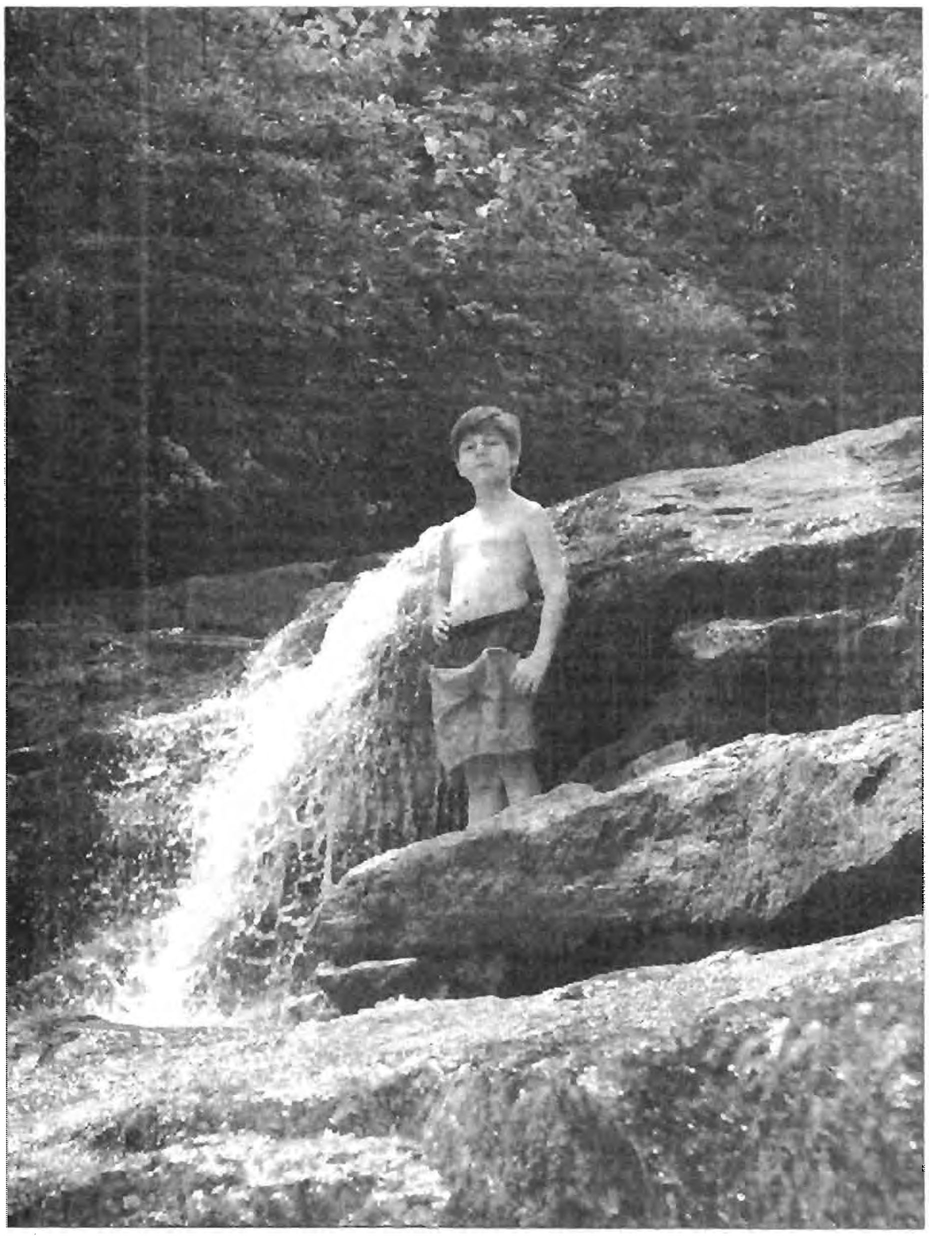
Щоліта Аделя Кірічок відвідує дитячі сиротинці в Києві, Дніпропетровську, Кривому Розі, Кіровограді, поблизу Одеси – в Очакові, де є сиротинець з 250 дітьми. Вона зустрічається з дітьми, допомагає на місці в необхідних проблемах – в одному закладі відремонтували дах, в іншому – поставили систему охолодження.

В українських часописах вже неодноразово друкувалася подяка Аделі Кірічок. Вона допомагає також молодому чоловікові з Києва – івалідові Ігореві Расюку. Аделя Кірічок придбала для нього комп'ютер, на якому він надрукував при допомозі палички, що тримав в устах, подяку за її діяльність. У київській пресі з'являються статті Ігоря Расюка, написані також паличкою на комп'ютері.

Марія Кайко,
Дедгам, Мас.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

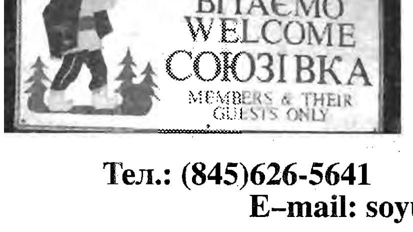
Чарівна Союзівка в літню пору

Гірський потічок співає свою пісню вдень і вночі, будь-якої пори року. Минуть літа, виросте малий шанувальник гірського потоку, але завжди згадуватиме як милий сон своє перебування на Союзівці.

Повна пригорща чорниць – певна ознака літа. Варто відійти бодай на кілька кроків у лісові хащі, серед яких ніби загубилася Союзівка, щоб побачити розмаїття грибів, ягід, цілющих трав, якими тут ласує різна звірина. Незаймана природа – одне з численних багатств Союзівки.

Запишіть до свого нотатника точну адресу Союзівки:

216 Foordmore Rd.
P.O. Box 529
Kerhonkson NY 12446
Тел.: (845)626-5641 Факс: (845) 626-4638
E-mail: soyuzivka@aol.com

Альтана серед оселі незмінно приваблює охочих до спілкування гостей різного віку. Вранці тут приємно зустрічати давніх приятелів, вдень відпочивати після прогулянки, а пізнього вечора, коли сутінки вкриють близькі гори – чекати, чи не вийде люба серцю і єдина особа…

У гокей грають мужні чоловіки. Цю істину пам'ятає кожен хлопчик, який хоче вирости дужим і мужнім. Тому на спортових майданчиках Союзівки завжди є дорослі і юні шанувальники спорту. Кожен знайде тут гру відповідно до свого смаку і здібностей.

„Ой крикнули сірі гуси у яру, на ставу…", – писав Тарас Шевченко ніби про Союзівку. А коли б завітав на українську оселю в далекій Америці, то побачив би тут чимало такого, що нагадало б йому Україну і заохотило до поезії. Працівники оселі дбають про збереження на Союзівці українського колориту, милого серцю гостей, котрі пам'ятають свої далекі села.

12–14 вересня: зустріч „байройтців" на Союзівці

Згідно з повідомленням Іванки Кочерган-Луцишин з ініціятивного комітету, цьогорічний з'їзд „байройтців" відбудеться 12–14 вересня на Союзівці. Це буде вже дванадцята зустріч „байройтців". Колишні таборовики, гімназисти гуманістичної та реальної гімназій, студенти дворічної Торговельної школи, Матурального учительського курсу (МУК), учні Народної школи й учасники багатьох інших курсів, спортовці, хористи, пластуни чи сумівці зустрічались на „Верховині" чи Союзівці що два роки. Попереднього року учасники з'їзду вирішили з'їжджатись кожного року, бо „байройтці" – вічно молоді.

Українську гімназію в байройтському таборі було засновано 11 червня 1945 року. До цього табору „переміщених осіб" в Байройті переїхали пізніше таборовики з Бемберґу разом зі студентами, тому число осіб в Леопольд Касерне, в Байройті, вагалось між 2000 і 4000 осіб. Всі жили як одна велика українська родина. Колишні учні з'їжджаються, щоб зустрітись з давними знайомими, сусідами, професорами чи одноклясниками, пригадати таборове нелегке, але насичене пригодами життя. В Байройті була кооператива „Пласт", яка висилала пластові уніформи, пластове і шкільне приладдя до всіх зон Німеччини та Австрії. Тут видавались таборові та пластові поштові марки. Гімназисти допомагали приготувати до друку українсько-англійський і англійсько-український словник, який склали професори української гімназії – д-р Василь Лев та Іван Вербяний. Проф. Микола Угрин-Безгрішний писав вірші, а проф. Іван Недільський компонував пісні пластунам і молоді.

Байройтці цікавляться не тільки довкіллям, своїм минулим чи сучасним життям. Їм цікаво знати, що робить Україна, для якої вони жили. Марта Зєлик і недавні відвідувачі України інформували присутніх про українське суспільство та сучасну Україну.

Байройтці допомагають Україні. Минулого року, на попередньому з'їзді, було вирішено вислати комп'ютери до українських шкільних бібліотек. Вже прийшло повідомлення, що комп'ютери були вручені. На цій зустрічі будуть додаткові інформації про туру „Слідами юних літ" до Байройту та інших країн Західньої Европи. На з'їзді можна буде купити книжку „Байройтські спомини з 'Юних днів, днів весни'".

Негайно зголосіться на адресу: Soyuzivka, 216 Foordmore Road, P. O. Box 529, Kerhonkson, NY 12446. Електронна пошта: Soyuzivka@aol.com. Інтернет: www.Soyuzivka.com. Тел.: (845) 626-5641, дод. 141. До милої зустрічі на Союзівці!

Ярослав Ликтей

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН
„СВОБОДИ" і THE UKRAINIAN WEEKLY

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

започатковує проєкт святкування річниць обидвох видань УНСоюзу і оголошує КОНКУРС на кращий есей.

Термін подання конкурсних праць:

„СВОБОДА"	**110-та РІЧНИЦЯ**	**ВЕРЕСЕНЬ 2003 р.**
„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК"	**70-та РІЧНИЦЯ**	**ЖОВТЕНЬ 2003 р.**

Запрошуємо взяти участь у цьому проєкті студентів коледжів і університетів. На нашу думку, є дуже важливим заохотити нашу молодь висловити свої погляди відносно впливу преси на їхню генерацію у минулому, сучасному і майбутньому. Батьків і учителів просимо підтримати цей проєкт, заохочуючи студентів до активної участи.

Наголовок есею:

„Який вплив матиме українська преса на майбутність у нашій громаді?"

ПЕРША НАГОРОДА: **250 дол.** Есей в українській мові
250 дол. Есей в англійській мові

ДРУГА НАГОРОДА: Вихідні дні (weekend) **на СОЮЗІВЦІ**

Правила для учасників:

1. 300-500 слів машинопису на аркуші паперу 8 x11 інчів.
   – в українській або англійській мовах.
2. На відворотній стороні статті треба подати:
   – ім'я і прізвище, адресу, число телефону і електронної пошти (друком);
   – назву школи в якій навчається студент і рік навчання;
   – вік студента.
3. Усі есеї мусять бути підтверджені поштовою печаткою не пізніше як 31 серпня 2003 р.

Вислати на адресу: **Ukrainian National Association,**
Attention: Oksana Trytjak
P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 ext. 3071

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Приятелям дітей" – 10 років

Костянтин Темертей

ТОРОНТО, Канада. – 10 травня в приміщеннях „Canadian Broad-casting Centre" відома добродійна організація „Приятелі дітей" відзначила 10-річчя своєї суспільно важливої праці - опіки над дітьми-сиротами України. Святкову програму розпочала танцювальна група „Аркан" під проводом Данові Стечишин. Молитву „Богородице Діво" (композиція Романа Гурка) співала Оленка Сливинська при акомпаніяменті Дарії Филип.

Владика Корнилій Пасічний провів молитву перед трапезою. З коротким словом виступили меценати проєкту „Приятелі дітей" Костянтин Темертей і Євген Мельник.

Головний доповідач, відомий канадський журналіст Віктор Маларек, говорив про важливість невідкладного і найгуманнішого розв'язання дитячого питання в Україні, щоб якнайшвидше запобігти таким соціяльним проблемам, як торгівля дівчатами і знущання над тими, хто не в силі себе оборонити. Доповідач висловив надію, що уряд України спроможеться розв'язати цю проблему і дасть сиротам можливість виростати в родинному оточенні.

Ініціятора і координатора проєкту „Приятелі дітей" Руслану Вжесневську публіка привітала оплесками і щирою вдячністю за її довголітню працю і відданість цій благодійній справі. Руслана поділилась зворушливими моментами з діяльности „Приятелів дітей" і сердечно подякувала самовідданим добровольцям, які своїми зусиллями покращують життя сиріт. Добровольці одержали відзнаки признання. Під час вечері висвітлювався відеомонтаж, присвячений 10-літтю „Приятелів дітей".

Серед присутніх у залі були кандидати на посадника міста Торонто Джон Нунзіата, Джон Торі, Дейвид Мілер. Учасники вечора привітали несподіваного гостя – колишнього прем'єр-міністра уряду України Віктора Ющенка, який активно підтримує „Приятелів дітей".

Випускниця сиротинця з міста Ірпінь, а тепер студентка Академії податкової служби в Києві, Емілія Машковцева, виступила від імені всіх сиріт, висловлюючи подяку організації, котра надала їй і багатьом іншим можливість здобути вищу освіту через стипендійний фонд мецената Костянтина Темертея. Тепер Міля працює в бюрі „Приятелів дітей" в Києві.

На адресу „Приятелів дітей" надійшли привіти від Федерального уряду Канади, грамоту від прем'єр-міністра Жана Кретьєна посол В. Ластівка вручив голові Київського товариства „Приятелів дітей" Марині Крисі.

Посадник Глорія Линдзі-Любі зачитала привіт від посадника міста Торонто Мела Ластмана. Від місцевого відділу Конгресу Українців Канади вітав Маркіян Швець. Привіт надіслала Головна Пластова Булава.

Програму завершив виступ танцювальної групи „Десна". Вела програму Оля Щурик-Ліщина.

Лариса Гвоздулич

Перше Причастя у церкві Івана Хрестителя

ГАНТЕР, Н. Й. – У сонячний день, 15 червня, три наймолодші громадянки Гантеру та околиці прийняли перше у їхньому житті Причастя. У супроводі своїх гордих та щасливих родичів йшли до церкви Оксанка Коростіль, Софійка Цісельська та Іринка Єфремова. Засвітились у руках кожної дитини свічечки. Зворушливими словами привітав дівчаток о. парох Української католицької церкви Івана Хрестителя Олекса Костик, який разом із дружиною Мартою приготовляв дітей до цього урочистого дня. У всіх присутніх був радісний настрій, дівчаток вітали із квітами, подарунками, робили пам'яткові світлини. Супроводжував сестричку Оксану маленький Тарасик Коростіль, якому так хотілось і собі бути причасником торжества. Йому тільки п'ять років і така подія чекає на нього у недалекому майбутньому. В історії гантерської громади таке торжество відбулося удруге.

Соня Вовк

Д-р Василь Терлецький – голова Медичного центру

Д-р Василь Терлецький

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. – Д-р Василь Терлецький призначений керівником Медичного центру в Дейтоні, Огайо. У вересні минулого року він отримав нагороду, як видатний родинний лікар 2002 року, з рук П. Бела, заступника декана Коледжу медицини, Огайо. Лікарська практика цього фахівця триває понад 20 років. Докторат з остеопатії він отримав із філядельфійського коледжу остеопатії, а перед тим закінчив університет в Нью-Йорку. Раніше д-р В. Терлецький проживав у Вотервліті, Н. Й, де його батьки Катерина і Василь є активними членами української громади, особливо 13-го Відділу УНСоюзу.

Д-р В. Терлецький одружений з Єлисаветою Стіл з Трой, Н. Й., вони мають троє дітей – Анну, Василя і Андрія. Усі вони є членами 13-го Відділу УНСоюзу у Вотервліті, Н. Й.

Микола Філь

Які тепер взаємини між Україною і діяспорою?

Учасники „круглого стола“ (зліва): В. В'ятрович, О. Сич, Т. Гунчак, О. Романів, І. Винниченко, В. Махно.

І. Винниченко в редакції „Свободи“

НЬЮ-ЙОРК. – Саме на цю тему проведено, заходами НТШ-А та в його приміщенні, 28 червня дискусію, у якій взяли участь чотири представники сьогоднішньої України та один „діяспорець“ – проф. Тарас Гунчак.

Дискусія, якою провадив Василь Махно, була широка та довга, все ж небагато вона внесла нового у до болю близьку нам тему, яку постійно обговорюється і про яку пишеться на різних рівнях та при різних нагодах. Приємно, однак, було почути поруч із такими знавцями теми, як проф. О. Романів чи проф. Т. Гунчак, молоді голоси – В. В'ятровича, наукового працівника Інституту українознавства НАН України зі Львова чи Олександра Сича – заступника міського голови Івано-Франківська.

Проф. О. Романів, який твердив, що прекрасно знає діяспору, у своїх довгих міркуваннях розглянув відмінності представників „четвертої хвилі“ та антагонізму, що, на його думку, постав поміж третьою і четвертою хвилею української групи на американському континенті. Підкреслив високий професіоналізм членів „четвертої хвилі“, яка , на жаль, покидає Україну, та закликав до співпраці поміж цими великими групами. Звернув увагу на добре усім відому русифікацію як в Україні, так і на Заході, підкреслив потребу для діяспори фінансувати створення телеканалу, який був би конкурентним з телеканалами, які є власністю антиукраїнських олігархів або під контролею влади.

О. Сич поставив перед очі слухачам можливості молодого покоління українців і радив краще проаналізувати їх в Україні, як взагалі тамтешні взаємини із постсовєтськими синдромами в душі. На думку О. Сича, найважливіше для України отримати духовний ладунок від діяспори, а не гроші. А з цим духовним ладунком може зараз найкраще упоратися така молодеча організація, як Пласт. Він додав, що має глибокі сумніви чи всі гроші, які дотепер діяспора висилала на Україну потрапляли на відповідні місця і вважає, що грошовий шантаж діяспори доволі не етичний.

Подібної думки був другий молодий співучасник „круглого стола“ – В. В'ятрович, який також поставив наголос на важливість збереження українства, з підтримкою діяспори. На його думку, треба більш глибинно аналізувати українське сьогоднішнє покоління, не дивлячись на те, чи воно на материку, чи в діяспорі. Він також звернув увагу на невикористані можливості спілкування членів діяспори з молодим поколінням України, а цим із помочі одним і другим знайти спільний знаменник.

І. Винниченко, відомий своїми дослідженнями української діяспори та виданнями на цю тему, вказує на книжки, що вже появилися з рамени Інституту досліджень діяспори, який він очолює, та звертає увагу, як вони потрібні для наукового осягнення цієї проблеми. Він інформує, що саме працює над альманахом про визначних українців діяспори, і ця велика книга невдовзі появиться.

Речником діяспорних українців був у дискусії проф. Тарас Гунчак, який висловив вдячність своїм товаришам дискутантам за їхні думки. Він сам не дуже оптимістично оцінює подальші можливості третьої хвилі „діяспорників“ та їхнє зацікавлення Україною. Він поставив питання, чи сьогодні ми, діяспорці, як громада, зуміли чи зуміємо повести якусь поважну акцію допомоги Україні не лише у матеріяльному розумінні, але і духовому. На його думку, не в змозі.

Критично висловлені думки на наболілу тему „Діяспора і Україна“, чи третя і четверта хвиля поселенців, викликали ряд запитань і поглядів численно зібраної публіки.

* * *

І. Винниченко, який єдиний із дискутантів міг викласти конкретні пляни праці як для материка, так і для діяспори, відвідав в наступних днях редакцію „Свободи“, де розповів подробиці щодо видання альбому-альманаху „Визначні постаті закордонного українства“. Це видання, як він пояснив, створюється з метою пошанування видатних закордонних українців – державних, політичних, громадських і релігійних діячів, науковців, мистців, військовиків і спортовців, педагогів, лікарів, винахідників і меценатів.

Цей альманах призначений в першу чергу для української молоді, яка дотепер не має правдивої інформації про відомі постаті українського роду. Видання має стати стимулом для етнічної самоідентифікації усіх українців. Його двомовність сприятиме піднесенню авторитету Української держави. Як інформує нас ініціятор того важливого видання, воно має появитися у накладі 1000 примірників та буде містити інформацію про 600 осіб.

У редакційній колегії і раді працює 24 особи під проводом І. Винниченка, на добровільній базі. Все ж кошт такого видання великий, і тому І. Винниченко, як керівник цього важливого проєкту, старається здобути фінансову допомогу діяспори, зокрема її відомих фінансових установ. І. Винниченко вже опрацював та видав збірник „Зарубіжне українство“, 1999 року, як також раніше – „Україна 1920–1980 років, депортації, заслання і вислання“. Вже із цих двох видань, що находяться у нашій редакції, бачимо поважну працю людини, що поставила собі такі відповідальні та важкі завдання подати широкому загалові інформації, такі потрібні для усіх. Тому члени редакції „Свободи“ з особливою цікавістю слухали пояснення відносно праці самого І. Винниченка та будуть старатися йому сприяти у цьому для усіх важливому виданні.

О. Кузьмович

Конференція в УВАН

НЬЮ-ЙОРК. – В Українській Вільній Академії Наук відбулась конференція присвячена 70-річчю голодомору 1932–1933 років в Україні.

Відкрив конференцію науковий секретар УВАН Євген Федоренко. У своїй доповіді, за публікаціями з газети „Молодь Черкащини“ та „Білої книги про чорні діла Кремля“, він покликався на свідків голодомору. Є. Федоренко цитував також факти із книги російського письменника Василя Гросмана „Все тече“, в якій відбувається діялог між автором і росіянкою, яку прислали в Україну в бригаді „двадцятисячників“ для конфіскації збіжжя у селян. Вона, як свідок, описує жахливі картини смерти селян, а також вимирання цілого села.

Згадав доповідач кореспондента „The New York Times“ Волтера Дюранте, який подавав неправдиву інформацію з України. Є. Федоренко зазначив, що теперішні і наступні покоління повинні знати, що голодомор був геноцидом проти українського народу. Треба створити музей геноциду та науково-дослідний інститут, побудувати меморіял жертв голодомору.

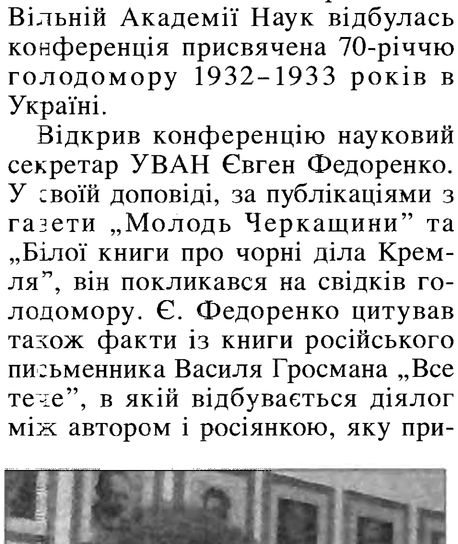
Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев кваліфікував фізичне знищення українського народу як свідомий акт підриву соціяльних основ нації, її традицій, духовної культури та самобутности. С. Погорельцев відзначив, що голодомор 1932–1933 років забрав життя багатьох мільйонів українців. За своїми маштабами та наслідками ця трагедія стала однією з найбільших соціяльних та гуманітарних катастроф в історії людства. Дипломат повідомив, що в Києві буде збудовано Національний меморіяльний комплекс на вшанування жертв Великого голоду.

Голова СУА Ірина Куровицька відзначила, що Союз Українок у ті страшні роки намагався подати допомогу голодним і розповісти світові про цей злочин. В журналі „Жіноча доля“ (Коломия) написано про те, як СУА просило, щоб Червоний Хрест допоміг голодуючим. У Львові в 1933 році надруковано листівки на різних мовах і розіслано по світі. 27 листопада 1933 року зформовано комітет, який просив допомоги від американських діячів, але йому було відмовлено. Про голодомор писала газета „Свобода“. Пакунки для голодуючих були повернуті з СРСР.

Бібліотекар УВАН Людмила Шпильова познайомила присутніх з книгами про голод. Зокрема з книгою „Голод 1933“ Лідії Коваленко та Володимира Маняка, прочитала уривки з газет того часу.

Про свої дитячі пережиття розповіли свідки голодомору Юрій Курилко та Оксана Радиш. Ю. Курилко народився під Полтавою. Літом 1932 року його сім'ю „розкуркулили“, батька вислали до Архангельська. Юрій з братом ходили по селах і просили милостиню. Оксана Радиш, дочка засланого до північних таборів з тавром „ворога народу“, переживала голод в Києві з матір'ю. Вона наголосила на тому, що люди в усьому світі мають знати правду про жахливу трагедію українського народу.

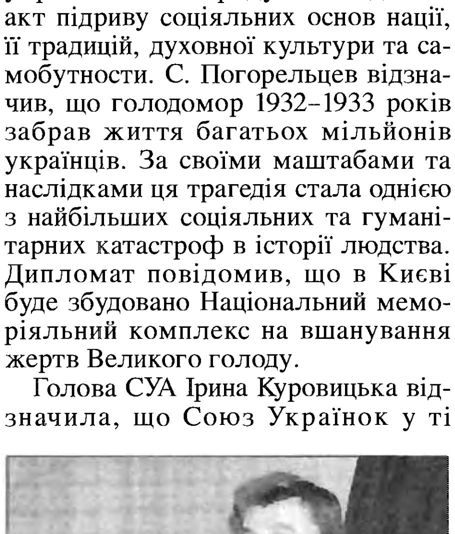
П. Пюбігушка

Ірина Куровицька

Євген Федоренко

Сергій Погорельцев

Управа Фундації Українського Вільного Університету (УВУ) в США з осідком в Нью-Йорку з приємністю проголошує черговий список ЖЕРТВОДАВЦІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ та ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, висловлюючи щиру подяку за зрозуміння потреби тим, які студіюють в УВУ в Мюнхені і взагалі на потреби УВУ на всіх відтинках його діяльності.

УВУ сповнив велику ролю, як по Першій, так і по Другій світових війнах у Празі і Мюнхені, даючи можливість для великого числа української молоді набути високу професійну освіту, даючи кваліфіковані кадри для еміграції, які понад 50 років ведуть громадську працю на всіх відтинках громадського життя нашого поселення, в той час, коли Україна була поневоленою, а також коли Україна стала вільною.

З відновленням вільної України УВУ відгукнувся на нові потреби, широко відкриваючи свої двері для тих, хто бажає поширити своє знання правдивої історії і культури про Україну, на що не було змоги в поневоленій Україні.

Управа Фундації УВУ ще раз просить прийняти нашу щиру подяку в першу чергу за моральну підтримку, як також за ВАШІ ЩЕДРІ ПОЖЕРТВИ, без яких ми не могли б зреалізувати завдання, які ставить перед нами УВУ, діяспора і Україна.

Нам приємно поінформувати нашу жертвенну громаду, що Фундація УВУ в Нью-Йорку при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ вже цього 2003 року змогла уділити для УВУ на стипендії та на ведення їх діяльности 69 тисяч долярів.

Фундація УВУ дальше висилає книжки і журнали в Україну. Просимо надсилати Ваші книжки до Фундації УВУ, за що будемо дуже вдячні.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ з ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

Список охоплює від 1-го січня до 30-го червня 2003

СПИСОК ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ФУНДАЦІЇ УВУ

(за час від 1-го січня до 30-го червня 2003 року)

Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" в Нью-Йорку 20,000.00
Пирський Михайло і Анастазія зі спадку 15,000.00
Кизима Микола на Постійний Стипендійний фонд в його імені 10,000.00
Чорней Анатолій на Постійний Стипендійний фонд в його імені 10,000.00
Гаврилюк Стефан зі спадку 6,825.00
Яриш Іван і Леся на Постійний Стипендійний фонд в їх імені 5,000.00
Муляк-Яцківський Аркадій на Постійний Стипендійний фонд в його імені 5,000.00
проф. Ратич Іванна на Постійний Стипендійний фонд імені батьків проф.д-ра Івана і Марії Мірчук ректора УВУ 5,000.00
Галавай Іван зі спадку 4,680.00
The Heritage Foundation of First Security Federal Savings Bank Chicago IL 3,000.00
д-р Рак Володимир і Анна на Постійний Стипендійний фонд в їх імені 3,000.00
д-р Рак Володимир і Анна дорівняючий даток фірми 2,000.00
інж. Качор Богдан і Іванна на Постійний Стипендійний фонд в їх імені 2,000.00
проф. Бірд Томас і Марія 1,500.00
Кий Лідія 1,000.00
Укр. Кред. Коопер. СУМА Йонкерс 600.00

По 500.00 дол. зложили:
д-р Глинський Борис і Уляна, Подпірка Чарлс і Роксоляна, д-р Трухлий Юрій, Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" у Ворен, Миш., Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" у Кліфтон, Н.Дж.

мгр Сосяк Василь 300.00
Укр. Фед. Кред. Коопер. „Самопоміч" у Філядельфії 300.00
д-р Куляс Юліян 250.00
д-р Пінкоф Адвентина і Віталій 240.00
Гоган Самуел і Лариса 200.00
д-р Курилко Любомир і Дарія 200.00
мгр Оберишин Ярослав і Галя 200.00
д-р Рожанковський Ярослав 200.00
Крайчик Олександер і Марія 190.00
Левицький Лев 150.00
Пахолюк Ігор і Бріджет 21.00

По 100.00 дол. зложили:
Андрусяк Марія, Байлак Роман і Анна, Балабан Володимир, Булавка Константин, Бурда Микола і Тамара, д-р Веселий Орест, Воскоб Алекс і Гелен, Голюка Олександра, інж. Гончаренко Юрій і Марія, Герич Семен, Дорош Роман, Дужий Ярослав і Оля, Запутович Семен, Іськів Марія, інж. Качор Богдан і Іванна, д-р Клебович Володимир, Корсунь Бенямін і Віра, Крайчик Олександер і Марія, Кузак Ольга, Купіняк Віктор, Кушнір Лев і Ірена, Лилак Микола і Марія, Масловський Мирон, Микитин Василь, д-р Михайлів Стефан і Марилин, д-р Моцюк Ярослав, Наливайко Орест, Небеш Орест і Марія, Озарків Катерина, Подпірка Роксоляна, д-р Попель Юрій і Наталія, Придаткевич-Кухар Ганна, Пятка Марія, Романюк Тед і Марія, Сверед Василь, д-р Січ Дмитро і Оксана, д-р Стрільбицький Олександер, д-р Стромецький Остап і Гарріет Анн, Уачмор Ярослав, о.Федорович Ярослав, д-р Клебович Володимир, Шагай Ігор, д-р Шкільник Володимир і Надія, Шутер Русел і Таня, Шуст Ігор і Дарія, Яблонська Олександра, Яриш Іван і Леся, Ясінська Тетяна.

По 50.00 дол. зложили:
Басько Дмитро, Бекерський Оксана, Брунек Володимир і Марія, мгр Борковська Марія, інж. Вальчук Володимир і Катря, Вестон Станлей, Вікляк Іван, Вісторт Анна, Волошин Михайло, Гайдук Дмитро і Галина, Гомзяк Галина, о. Гриньох Стефан, Ґалан Орест і Мирослава, Диба Юрій, д-р Стецьків Евген, Іванчишин Василь і мгр Ірена Городиська-Іванчишин, Іваськів Володимир і Ніля, Іллюк Олександер і Зіна, Ільків Ольга, Калиневич Іларіон і Донна, Карпенко Борис і Татіяна, Качмар Михайло і Меланія, Керницька Ольга, Кобилецька Стефанія, Козак Галина, Козак Ярослав і Калина, Колодій Юрій і Ірена, Корлятович Стефан і Павліна, Корнага Мирон і Христя, Леськів Микола і Фосія, Лучкевич Всеволод і Марія, Луцька Ксеня, Марущак Василь і Анастазія, Масловський Зенон, Масловський Мирон, Михалюк Олександер, Мосяк Марія, Мудрак Василь і Марія, Навроцький Юрій і Христя, Новак Ірена, Орищин Борис і Люба, Панків Софія, Пиптик Гелен, Пушкар Олег і Ева, Рокицький Едвард, д-р Русин Юрій і Емілія, Склепкович Олег і Таня, д-р Слиж Роман і Наталія, д-р Стромецький Остап і Гарріет, д-р Тершаковець Андрій і Таня, д-р Стахів Денис і Мирослава, Стефанюк Ярослав і Ірина, Турчин Марія, Фіцик Василь, Фолтин Оксана, Чайковська Катерина, Чипак Ярослав і Ольга, Шкарупа Іванна, Ярема Стефан, Яремко Дмитро і Елсі.

По 40.00 дол. зложили:
Бездух Дмитро, Бартків Іван, Дякун Григорій, Гаєвська Марія, проф. Володимир і мгр Мирослава Стойко.

По 30.00 дол. зложили:
Горечко Богдан, Єйна Микола, Загнійна Ніна, Керніцька Ольга, Каша Григорій, Кос Анна, Лисак Лідія, Моргун Константин і Варвара, Ольховий Микола, Остапенко Володимир і Марія, Пастушок Василь, Шашкевич Софія, Шийка Іван і Силвія.

По 25.00 дол. зложили:
Андрійок Андрій, о. Антохий Микола і Ольга, Ардиковський Владислав, Бах Людвіґ і Стефанія, Боднаренко Павло і Дуня, Боївка Михайло і Ксеня, Бурий Тарас і Софія, Васильків Йосиф і Марія, Васьків Василь і Анна, Вітюк Іван, інж. Заяць Юрій і Стефанія, підполковник Галутяк-Галек, Гнатюк Мирослав і Анна, д-р Грицак Петро і Рія, Гурський Петро і Ольга, Ґалонзка Дмитро, д-р Ґелетей Ярослав, Геча Дам'ян, Дем'янчук Богдан і Ольга, Дробенко Іван, Дубик Ольга, Дячун-Слободян Анна, Жилавий Роман і Елін, Журавський Богдан, Задорецький Володимир, Задояний Маріянна, Звадюк Олег і Віра, Змий Евген і Наталія, Калиневич Іларіон і Донна, Кахній Михайло, Кецман Дмитро, Кіцюк Ярослав і д-р Марія, Кеске Люба і Володимир, Коваленко Дмитро, Козак Метю і Оксана, Колінко Оксана, мгр Колтунюк Орест і Антоніна, Копистянські Ярослав і Марія, Коропецька Лідія, Коцко Олександра, Кочерга Микола, Крамар Володимир, Крамаренко Петро і Марія, д-р Крижанівський М. Ярослава, о. Крисалка Стефан і Юлія, Кузик Володимир, д-р Кульчицький Юрій і Дарія, д-р Лизогуб Володимир і Антоніна, Майбо Еміль, Марків Евген і Люба, Масник Петро, Мацьола Семен, Медюк Василь і Марія, Мирошниченко Мирослава, д-р Миськів Петро і Евгенія, Мичковська Анна, Мичковський Любомир, Навроцький Юрій і Христя, д-р Наконечний Василь і Ольга, Наконечний Богдан, Ніньовський Михайло, Олексин Ельфріда, Осадчук Іван і Дженіс, Орищин Борис і Люба, д-р Палій Михайло і Любомира, Панків Стефан і Софія, Паплик Іван, Пашеснік Ірена, Плешкевич Омелян і Емілія, Поперечний Стефан, Проданюк Галина, д-р Ричок Роман і Любомира, Ротько Стефан, Рудик Андрій, мгр Рудик Марта, Рудницький Осип і Анна, Самотулка Дарія, Скоморох Орінна, Словік Адольф і Гелен, Смаль Ольга, Степаненко Галина, Тихновець Володимир і Ненсі, Тренза Михайло, д-р Трігос Віра, Турчин Марта, Федак Евген і Теодозія, Хома Йосиф і Анна, Чапельські Орест і Любомира, Черешня Іван, Інж. Чипак Ярослав і Ольга, Чолган Мирон і Люба, Шевчук Ілля і Марія, Штоник Томас, Юрчук Іреней і Оленка, Яворський Іван і Анна, Якима Володимир, Якимович Олекса і Евгенія, Яровенко Вадим і Марія.

По 20.00 дол. зложили:
Волошин Алекс, Горячий Василь, Дитиняк Володимир, Жовнір Іванна, Журак Анастазія, Коцелко Софія, Мазурик Дмитро і Богданна, Мудрий Василь і Дарія, Ніньовський Михайло, Пиріг Любомир і Гелен, Підгірний Іван, Семущак Стефанія, Сидір Ярослав, Сірий Іван, Твердохліб Петро і Ірена, Тимочко Ярослав і Марія, Тиньо Андрій, Харченко Іван і Евгенія, Шатинський Франціс, Яковенко Валентина, Юрчак Ярослав і Дженевія.

По 15.00 дол. зложили:
Баранецький Дмитро, Бойко Мирон, Бродин Богдан і Ольга, д-р Бурік Микола, Бущак Дарія, Василишин Михайло, Василик Василь, Васильків Люба, Вітрик Евгенія, Волвен Анна, Ермолович Стефанія, Євтушенко Раїса, Кріса Володимир і Ірена, Кравчук Евстахій і Анна, Кунік Лев, Майко Йосиф, Мак Петро і Каталін, Масник Юлія, Мацик Богдан і Галина, Завійський Микола, Неприцька Тамара, Ортинський Михайло і Аліся, Остапенко Валерій і Марія, д-р Павлишин Юліян і Мирослава, Павлишин Мирослава, Пелещук Василь, Питльований Володимир і Джені, інж. Пришляк Олександер, Пукаляк Марія, Салдан Софія, Семущак Стефанія, Сеник Корнель і Ірена, Тарапацький Михайло і Оксана, Ткач Андріян, Тустанівський Володимир, Шийка Іван і Силвія, Шостак Ева, Якимець Андрій, Яковенко Валентина, Янчишин Іванна, Яросевич Мирон і Дарія.

По 10.00 дол. зложили:
Волошин Алекс, Бард Петро і Вірджінія, Боббіе Веслей і Ольга, Бурка Томас і Ірена, Варварів Олена, Василик Максим, Василишин Михайло, Весоловський Олег і Йосифа, д-р Волянський Олег, Гайдук Теодор, Городиський Іванна, Гриньків Володимир і Ольга, Гуменюк Стефан, Гелецінська Олександра, Гой Михайло, Дідич Михайло, Елнік Марія, Євтушенко Раїса, Калинович Іван, Кіт Марія, Купчинський Ярослав і Джін, д-р Кусма Богдан, Мацей Йосиф, Мачай Іванна, Мурин Василь, Наганда Марія, Пиріг Любомир і Гелен, Присяжний Павло і Марія, Роббінс Елена, Семенюк Антін і Марія, Сеник Катерина, Серебин Францес, проф. Стойко Володимир і мгр Мирослава, Хімяк Петро, Хома Іван, Черешня Іван, Юречко Ольга, Ярмоленко Валентина.

В св. п. своїх найдорожчих зложили:
Головка Софія в св. п. мужа Івана на Постійний Стипендійний фонд в їх імені 2,000.00
Озарків Катерина в св. п. мужа на Постійний Стипендійний фонд в їх пам'ять 350.00
мгр Савчук Марта в св. п. мужа на Постійний Стипендійний фонд ім. д-ра Константина 200.00
Кравчук Наталія в св. п. мужа д-ра Романа 100.00
Сілецька Любомира в св. п. мужа д-ра Богдана 100.00
Бакалець Марія в св. п. мужа інж. Володимира, синів Романа і Олега на Постійний Стипендійний фонд зложила 50.00
Папіж Олена в св. п. мужа Василя 50.00
Крупська Наталія в св. п. мужа Корнеля 25.00
Ройовська Емілія в св. п. мужа Андрія 25.00
Шийка Антоніна в св. п. мужа Василя 25.00
Білл Доуглас в св. п. Марії Білл 15.00

Вісім осіб зложили менше, як 10.00 на суму 40.00

Управа Фундації УВУ щиро дякує шановним Жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. УВУ при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ сповняв і буде сповняти обов'язки, які накладає на нього Батьківщина.

З проголошенням ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ УВУ став НАУКОВИМ ВІКНОМ УКРАЇНИ В ЗАХІДНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СВІТ, сповняючи важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні МОЛОДОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Фундація УВУ продовжує розбудову „Бібліотек і архіву української діяспори" при університетах України.

Завдяки Вашій щедрій допомозі Фундація УВУ уділила від 1990 року до 30-го травня 2003 року 1,936,230.00 долярів на стипендії в УВУ, а в тому самому часі біля 40 тисяч долярів на стипендії прямо в Україну.

ВАША пожертва сьогодні на студії в УВУ і в Україні – це національний обов'язок і національний „капіталовклад" у формуванні нових професійних кадрів для України.

Доложім всіх зусиль, щоб ми всі вклали свою цеголку в цю велику розбудову для нашої держави.

Ваша пожертва менша чи більша по Вашій спроможності є оцінена. Всі Ваші пожертви і датки на різні проєкти при Фундації УВУ, чи на Постійні Стипендійні Фонди у Вашому імені Фундація УВУ додасть до Ваших попередніх пожертв і ви можете відтягнути їх від податку.

Чеки просимо виписувати на Ukrainian Free University Foundation, Inc. і висилати на адресу Фундації УВУ в Нью-Йорку.

Mailing Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
FOUNDATION, Inc.
P.O. Box 1028
New York, NY 10276

Office Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
FOUNDATION, Inc.
43 St. Marks Place
New York, NY 10003

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Липень 2003 р., ч. 35

Ми звинувачуємо Москву за 1933 рік

Сімдесят років тому, в 1933 році, в Україні лютував страшний голод, від якого вмерло понад сім мільйонів українського селянства. Українська трагедія 1933 року не була стихійним лихом, спричиненим посухою чи іншими природніми явищами. Цей голод був навмисне організований і проведений московсько-комуністичним урядом Совєтського Союзу, щоб зламати хребет української нації.

Комуністична влада Кремля наклала на українське селянство високі податки, яке воно не змогло б, навіть коли б і хотіло, виконати. В селян забрали увесь харч, який вони тримали для своєї родини на зиму, та зерно на посів. Організаторами голодового злочину 1933 року в Україні були Сталін, Каганович, Молотов та менш відомі дорадники – кати українського народу, а виконавцем їх був присланий в Україну з Москви сибіряк Павло Постишев.

В 1929 році розпочато розкуркулювання, відбирання землі та господарств в селян. Українських селян поділили на бідняків, середняків, куркулів і підкуркульників. Багатші родини вигнали з хат, майно конфіскували, а їх арештували й вивезли на заслання, на Сибір. Розпочато колективізацію, яка умотивовувалася ніби економічними та політичними вигодами. Мовляв, малі господарства не є корисні, вони не можуть дати державі належної кількости продукції. А великі колективні господарства (колгоспи) забезпечать харчами не лише Совєтський Союз, але й уможливлять продаж зерна Заходові. Рівно вони твердили, що колективізація потрібна й для того, щоб ліквідувати експлуататорську клясу, багате селянство, куркулів, щоб визволити бідняків, пролетарів від експлуатації.

Щоб провести колективізацію та зібрати від українського селянства накладену на них норму, яка була неможлива до виконання, Москва призначила своїх довірених людей, так званих "тисячників". Спершу вислали з Росії в Україну 60,000 росіян-комуністів на посади голів колгоспів, а пізніше ще прислали 112,000 комуністів та комсомольців, переважно з Москви та Ленінграду, на викачування хліба з України. Ці кати українського народу, разом з активістами сіл та міст, з ковіньками в руках ходили від двора до двора й забирали знайдені в хатах харчі, а ковіньками шукали в городах, в землі, закопане в ямах зерно, картоплю, буряки та інші харчі й забирали.

У кінці 1932 року, за наказом Москви, почалась бльокада всіх областей України. Уряд Кремля наказав припинити довіз споживчих товарів і припинити всю торгівлю в Україні, бо вона не виконала пляну хлібозаготівлі. В 1950–51 роках в США та інших країнах Заходу, де опинилися втікачі з радянської України після Другої світової війни, було створено Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців Совєтами, скорочено ДОБРУС, а в Канаді – Союз Українців Жертв Російського Комуністичного Терору, скорочено СУЖЕРО.

Засновниками ДОБРУС-у та СУЖЕРО в більшості були члени Української Революційно-Демократичної Партії (УРДП), яку тоді очолював Іван Багряний. Зусиллями й засобами цих двох організацій та їх прихильників, переважно людей з Великої України, що вийшли на еміграцію з великим життєвим досвідом підсовєтського життя та з великим почуттям морального обов'язку донести правду про нього до відома ширшого світу, видано капітальну двотомову працю англійською мовою під назвою „The Black Deeds of The Kremlin: a White Book" („Біла книга про чорні діла Кремля"). Цією збірною працею, що складається з особистих свідчень та документів і науково проаналізованих історичних фактів і статистичних даних, зроблено перший найбільш значущий крок в 1953–1955 роках у напрямі задокументовання перед широким світом злочинної антиукраїнської політики Москви супроти України взагалі, а зокрема ж у формі свідомо штучно створеного комуністичною владою Москви голоду 1933 року в Україні. Перший том книги має 545 сторінок, а другий – 712. В обох томах понад 350 осіб подали свої свідчення про масові розстріли людей в тюрмах, масові вбивства на засланнях, у каторжних таборах, та про мільйони українців, що вмерли в 1933 році з голоду. Поміщено в них понад 200 фотографій та копій совєтських урядових документів. Ті книги видано 15-тисячним тиражем. Понад дві тисячі примірників книг було вислано до ООН, президентам та головам урядів, міністерствам, амбасадам, сенаторам та парляментаріям різних країн, науковим і політичним установам, університетським і міським бібліотекам в усіх країнах світу.

Окрім вище згаданої праці, автори й видавці з добрусівсько-сужерівського середовища видали в 50-их та 60-их роках за голод 1933 року ще й книжки „Найбільший злочин Кремля" М. Вербицького, „8,000.000: 1933-ий рік на Україні" Ф. Пігідо, „Москва сльозам не вірить" Василя Гришка, англійською мовою „The Stalin's Famine; Ukraine in the Year 1933" Ф. Пігідо та книгу, присвячену історії російської народовбивчої політики щодо України взагалі й про народовбивство 30-их років, Василя Гришка „Experience with Russia" („Досвід з Росією").

СУЖЕРО і ДОБРОБУС в 1962 році видали 15-тисячним тиражем англійською мовою книгу Марти Чиж під назвою „Жінка й дитина в модерній невільній системі СССР", в якій багато місця присвячено голодові 1933 року.

В 45-річчя голоду видано книжку Василя Гришка „Український „голокост"-1933" українською та англійською мовами, а в 50-ту річницю Фундація ім. Ів. Багряного видала „Замах на життя нації", теж В. Гришка. Фундація дала кошти на різні видання, що стосуються голоду 1933 року, в тім числі й Маркові Царинникові, який зібрав і видав документи з англійських архівів про голод під назвою „The Foreign Office and Famine".

Минулого року Фундація перевидала у видавництві „Просвіта" в Києві спогади Семена Старіва про голод в селі Вергуни на Черкащині. Ця книга вперше появилася друком в 1985 році англійською мовою в американському видавництві під назвою „Execution вy Hunger" під псевдом С. Старіва – Мирон Долот, щоб не накликати біди його рідні в Україні.

Книга „Страта голодом" видана за гроші, пожертвувані Галиною і Олексієм Воскобійниками в пам'ять брата Олексія – Михайла, родина якого була переслідувана, розкуркулена та зазнала арештів, суду, голоду 1933 року, розстрілу їхнього батька.

Книга „Страта голодом" видана 10-тисячним накладом. Близько двох тисяч примірників передано Асоціяції українських голодоморів, яку очолює Левко Лук'яненко, а решту накладу розповсюджує Товариство „Просвіта", яке очолює Павло Мовчан. На нараді голів обласних об'єднань „Просвіти" дано книгу для розповсюдження в усіх областях України, а особливо в східні, південні та центральні українські області, де померло найбільше людности, й де багато молодого покоління мало ще знає про штучно влаштований голод.

Ця світлина зроблена в Мюнхені, коли подорожував Олекса Коновал Европою минулого року з сином Івана Багряного, Нестором (на фото – зліва).

Голод 1923 року був замовчуваний в Совєтському Союзі, а як і згадувався, то давалися причини посухи та поганого врожаю. Та й на Заході не дуже нам вірили, коли ми писали чи розповідали про голод. Захід більше вірив комуністичному урядові Москви, ніж свідкам голоду. Сьогодні, в 70-ту річницю голоду, ми схиляємо голови в жалобі перед жертвами московського народовбивства й рівночасно пригадуємо Москві й вільному світові, що ми не забули того злочину. Винуватця ми знаємо. Росія перебрала все, що належиться Совєтського Союзу, гроші й майно, то як спадкоємниця вона має перебрати й відповідальність за ті злочини, що заподіяла комуністична Москва Україні, й компенсувати втрати українському народові.

Олексій Коновал

Дякуємо!

До каси Фундації надійшли пожертви від таких осіб: 2,000 дол. – **о. Олексій Лімонченко**. З них 400 дол. призначено на видання журнала „Джерела" в Луцьку, де головним редактором є Олесь Андрійчук. 200 кан. дол. – **Євгенія Пастернак,** 150 анг. фунти – **Іван Шкіренко,** 100 дол. – **Оля і Юрій Татарко,** 75 дол. – **Лаврин Черко,** по 50 дол. – **Олександер Кривенко, Олександер Коваль та Ольга Кузів** замість квітів на могилу Ереста Дзюбинського, якого в травні ц.р. поховали в Бавнд Бруку, 25 дол. – **Юрій Криволап** та 15 дол. – **Лука Костелина.** Фундація щиро дякує всім жертводавцям й просить далі допомагати Фундації своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати Україні! Рівнож управа Фундації дякує своїм членам, що прислали членські внески за минулий і цей рік. Річна вкладка – 25 дол. США.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Епістолярій Івана Багряного

Нещодавно одержав два грубезних томи „Листування" Івана Багряного. Їх надіслали мені з Фундації його імені. Упорядник цих двох томів Олексій Коновал, який перед тим видав великий том публіцистики Івана Багряного, здійснив і на цей раз титанічну працю.

І от в моїх руках епістолярій Івана Багряного. Я прочитав у листах чимало такого, що мене пізнавально збагатило. Ну от хоча б про Йосипа Позичанюка – мого передвоєнного друга, молодого прозаїка і журналіста з Чернігівщини. Я після війни чув, що він був одним з політичних керізників, генералом УПА і загинув у бою. Знав про це в дуже загальних рисах. А тепер у „Листуванні" з хвилюванням прочитав живі епізоди спілкування Івана Багряного з Йоснпом Позичанюком у Львові в той час, коли тільки народжувалась ідея створення Української Повстанської Армії. І разом з ними був син великого українського класика – Юрій Стефаник, з яким, до речі, я теж приятелював в передвоєнні роки.

З цікавістю прочитав лист Івана Багряного до Володимира Біляєва з похвальною оцінкою діяльности тоді ще зовсім юного учасника національно-визвольної боротьби. Приємно, що нинішня діяльність відомого українського поета Володимира Біляєва, яку я добре знаю, стверджує справедливу передбачливість автора листа.

Прочитавши ці два томи, ще більше переконався в тому, що Іван Багряний був не тільки високоталановитим майстром слова, а й високоталановитим політичним діячем, справжнім національним лідером. Як його тепер не вистачає...

Абрам Кацнельсон,
Лос Анджелес, Каліф.

Ми прагнули використати кожну можливість

Роман Гавриляк

В 1943 році, коли ми йшли до дивізії, не було в нас ніякої регулярної військової формації, яка стояла б на державницьких позиціях. В тому часі теж творилася та консолідувалася УПА, яка обрала шлях партизанської безкомпромісової боротьби з усіми займанцями наших земель, для тієї самої мети - вибороти українську державність. Ідеалісти та мрійники включилися до УПА, а реалісти, які вбачали потребу регулярної, модерно вишколеної збройної сили, пішли до Дивізії. Два шляхи - одна мета. Ані УПА, ані Дивізія не вибороли Україні державности. Війна скінчилась і Україна залишилась в неволі на дальших 46 літ.

Однак сталося нечуване в історії чудо: в 1991 році український нарід заявив у вирішальному референдумі, що хоче жити у власній, ні від кого не залежній державі. Совєтський Союз розпався, а на його руїнах відродилася Українська держава. Радіймо та тішмося, що ми дожили того щасливого часу, коли здійснилися наші мрії й постала Україна, за яку ми боролися 60 літ тому. Виникає логічне питання: чи була потреба в Дивізії і УПА? Дивізія втратила тисячі поляглих, ранених та засланих до ҐУЛаґів на повільну смерть. Така сама доля спіткала бійців УПА, які вели ще свою боротьбу протягом декількох літ по офіційному закінченні війни. Кому і чому були ці великі жертви потрібні?

Відповідь ясна і проста. Якщо б не було Дивізії, УПА та збройних зривів Першої світової війни, не було б тепер незалежної Української держави. Ці збройні чини зродили, підсилювали та тримали живучою ідею Української держави, яка врешті, при сприятливих обставинах, стала дійсністю. Якщо не було б цієї ідеї, то не було б українського народу, але був би нарід совєтських людей, нарід „тутешняків", нарід „малоросів" та „русинів", які напевно бачили б своє майбутнє в складі російської імперії, чи іншого доброго сусіда, який з великою охотою взяв би наші землі під свою опіку. Одним словом, не було б нас, українців!

В цьому році також відзначаємо 58-му річницю створення Української Національної Армії, в склад якої увійшла Дивізія „Галичина", як її Перша дивізія. Сталося це в квітні 1945 року, коли Дивізія стояла в затяжних боях з Червоною Армією в Австрії, незадовго перед кінцем війни. Розгляньмо події і обставини того часу, пов'язані зі створенням Дивізії „Галичина" і від 1945 року – УНА.

Населення Західньої України під час польської займанщини вважало, що головна причина поразки визвольних змагань після Першої світової війни полягала у відсутності свого сильного війська, яке могло було відбити заграбницькі акції Польщі та Совєтської Росії. Українські військові формації Першої світової війни – Українські Січові Стрільці, Українська Галицька Армія та Армія Української Народної Республіки були заслабі перед незрівняно значнішими силами наших ворогів. Тому створення власних збройних сил було прийнято як передумову для здобуття незалежної Української держави. Початок Другої світової війни застав українців без ніяких можливостей мати чи створити хоч би тільки початок своїх збройних сил. Виглядало, що

(Закінчення на стор. 15)

Єпископ Йосафат Коциловський благословляє добровольців. Перемишль, липень 1943 рік.

Автор – колишній вояк Дивізії „Галичина" – 1 УД УНА

До генези...

(Закінчення зі стор. 1)

утворення української держави все буде гаразд, бо вона дасть нам мільйон вояків. Ми не отримаємо нічого, жодної людини. Але з нашого боку це буде справжнім божевіллям. Ми облишимо свої політичні цілі, які не мають нічого спільного з українською республікою". Одначе воєнна дійсність змусила навіть Гітлера вдатися до компромісів. Цим і можна пояснити відповідь Гіммлера Вехтерові з 28 березня, коли він схвалив ідею Вехтера в справі творення дивізії.

Заручившись підтримкою впливових чинів СС, Вехтер 12 квітня скликав нараду, на якій мали висловити свою думку про формування дивізії деякі керівники партії, вищі функціонери з поліції та СС. Нарада була успішною. Було прийнято рішення про початок створення дивізії, яка мала називатись: „СС – Добровольча Дивізія 'Галичина' " або „Добровольча Дивізія 'Галичина' ". Дивізія мала бути піхотинською, з відповідним озброєнням. Символом дивізії мав бути лев, емблему якого мав носити кожний вояк на рукаві. Нарада вирішила, щоб в дивізії не було жодних проявів, пов'язаних з Україною чи українською національною символікою. Нацисти хотіли обмежити дивізію тільки до Галичини.

Щоб не залишатись позаду подій, професор В. Кубійович 18 квітня скликав конференцію, на якій представники Українського Центрального Комітету, ветеранів та Військової Управи конфіденційно дізналися від проф. В. Кубійовича про те, якою ж, на його думку, повинна бути українська позиція. Під час конференції В. Кубійович повідомив, що німці вже рекрутують українців у різні формації, які ніяким чином не пов'язані з осягненням українських політичних цілей. Вони задарма будуть проливати свою кров, однак це нічого не дасть Україні. В. Кубійович чітко висловився за допомогу німцям в організації дивізії. Присутні на конференції погодилися на участь українців у творенні Галицької дивізії, однак висловили деякі побажання та умови, які К. Паньківський та В. Кубійович передали Вехтерові.

Рекрутування проходило досить активно. Український Центральний Комітет тісно співпрацював з Військовою Управою, використовуючи патріотичні гасла та історичне значення Галицької Армії та Українських Січових Стрільців у творенні української держави. У звітах Військової Управи зазначено, що вербувальна пропаганда була успішнішою в містах, ніж у селах. Серед сил, котрі протистояли створенню дивізії, найбільш рішучою була ОУН(б). Мирослав Прокоп і Михайло Степаняк, провідні члени ОУН(б), у вміщеній в „Бюлетені" статті гостро критикували ідею утворення дивізії та її організаторів. Автори доводили, що „українська кров може бути пролитою тільки в ім'я Української держави і тільки в лавах української армії, але аж ніяк не в колоніяльних формуваннях". Керівництво ОУН(б) було переконане, що існування цієї дивізії матиме негативні наслідки для України на міжнародній арені, оскільки самі українці „намагаються причепити нас до німецького воза, який летить у прірву". Як бачимо, позиція проводу ОУН(б) щодо створення дивізії була абсолютно негативною, одначе коли стало очевидним, що дивізія буде утворена, ОУН(б) прислала деяких своїх провідних членів до цієї формації, аби хоч якоюсь мірою запевнити свій вплив.

Дуже важливою і врочистою подією була проклямація Вехтера 28 квітня 1943 року. Це була дуже показова імпреза, і українці добре використали її. З української сторони в урочистостях взяла участь велика кількість галицької еліти. Проф. В. Кубійович у своєму виступі заявив, що для українців Галичини це справді історичний день, тому що вони матимуть змогу боротися проти більшовизму – найбільшого ворога українського народу. Інші українці виступали в тому ж дусі.

Помимо опозиції, праця Військової Управи у вербуванні поступала доволі успішно, так що вже 18 липня перший ешелон новобранців, після врочистої паради у Львові, від'їхав на рекрутський вишкіл. Отже, дивізія стала дійсністю.

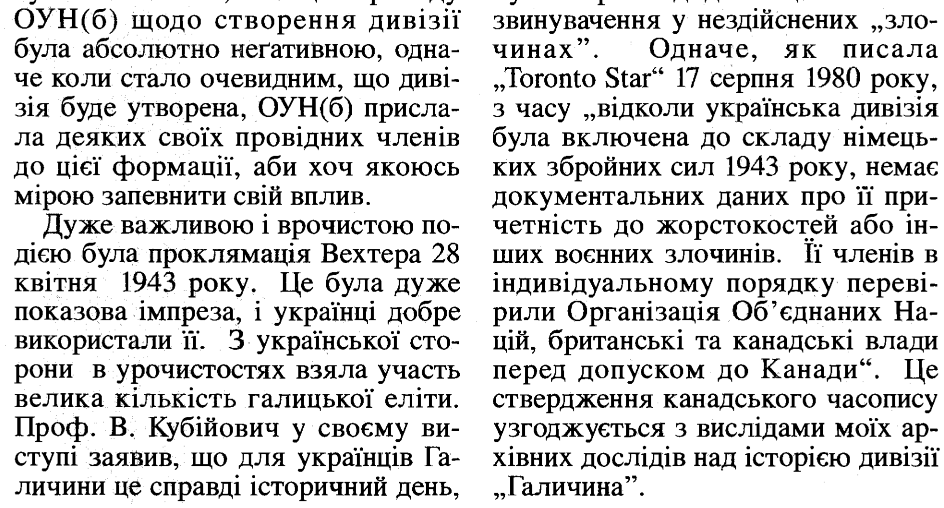
З перспективи часу можна ствердити, що дивізія „Галичина" народилась 1943 року в протистоянні надії і реальности, настрої які породжували у суспільстві ентузіязм, опозицію та полеміку, і ці елементи залишилися предметом дискусій донині.

Після війни, до тих елементів були спроби додати ще елемент звинувачення у нездійснених „злочинах". Одначе, як писала „Toronto Star" 17 серпня 1980 року, з часу „відколи українська дивізія була включена до складу німецьких збройних сил 1943 року, немає документальних даних про її причетність до жорстокостей або інших воєнних злочинів. Її членів в індивідуальному порядку перевірили Організація Об'єднаних Націй, британські та канадські влади перед допуском до Канади". Це ствердження канадського часопису узгоджується з вислідами моїх архівних дослідів над історією дивізії „Галичина".

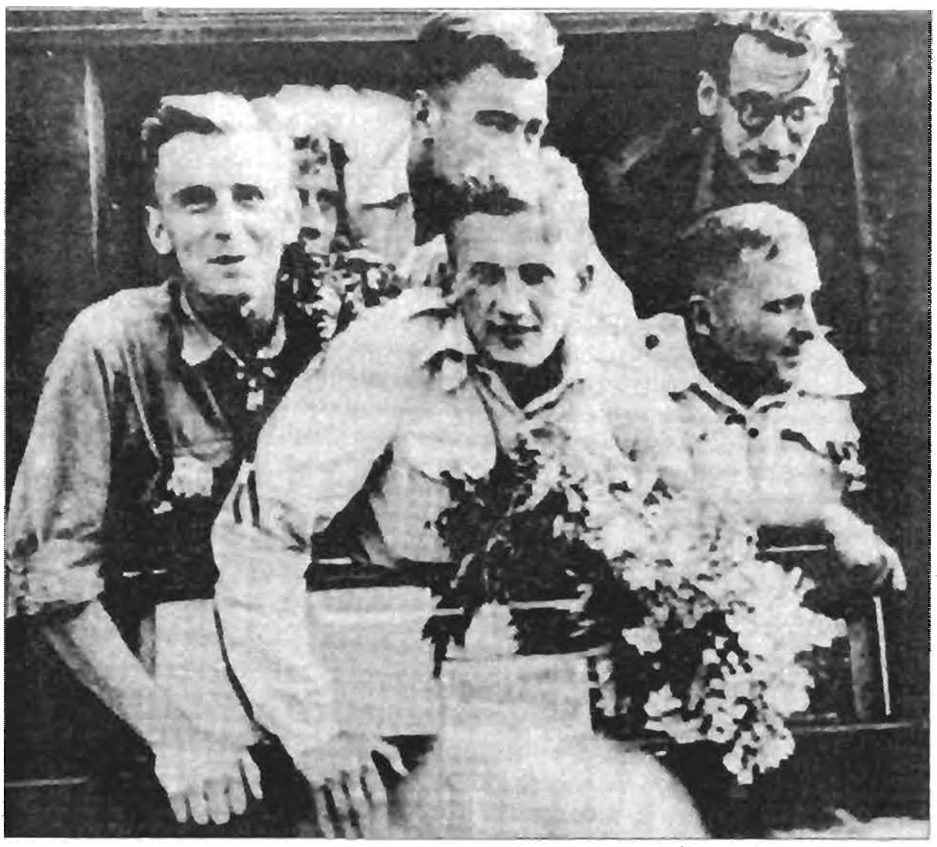
Автор – професор-емерит Ратґерського університету.

Польова Служба Божа. Югославія, березень 1945 року.

„Машерують добровольці..." Львів 18 липня 1943 року.

Від'їзд на вишкіл пластунів-добровольців з головної станції у Львові. Липень 1943 року.

Група вояків-дивізійників в маскувальних одностроях перед виїздом під Броди. Нойгамер, липень 1944 року.

Ми прагнули...

(Закінчення зі стор. 14)

в тому часі ми були в далеко гіршому становищі, ніж наші батьки в часи Першої світової війни. Із цієї причини наші політичні чинники, зокрема з націоналістичного табору, прагнули створити хоч би невеликі військові одиниці, які б підперли наші державницькі стремління. І так постали на самому початку війни Легіон полк. Сушка, Легіон „Нахтігаль", Легіон „Ролянд" – усі три при німецькій армії. При тодішньому розподілі сил, тільки Німеччина давала на це можливість, – і українці мусіли її використати через відсутність інших альтернатив. Західні альянти не виказували ніякого зацікавлення українською проблемою, а через географічне віддалення та воєнні фронти, які-небудь контакти з ними були дуже утруднені. Однак, німці побачили державницьке наставлення цих леґіонів, яке йшло врозріз з німецькими плянами щодо Східної Европи, і дуже скоро розпустили ті українські формації, а старшинський склад арештували. В перші роки війни, коли німці мали блискучі воєнні успіхи, вони і чути не хотіли про які- небудь самостійницькі наміри українців. Згодом воєнне щастя німців скінчилось.

Внаслідок німці побачили, що без участи слов'янських і прибалтійських народів їм не вдасться перемогти совєтів, тому почали творити чужонаціональні військові з'єднання. І так постали леґіони вальонців, латишів, естонців, білорусів, українців, хорватів, російська армія генерала Власова. Окрім того, багато було взято нeнімців в німецькі армійські частини, в тому числі й українців. Українське громадянство вбачало в Дивізії „Галичина" єдину можливість мати модерно вишколену та озброєну військову частину, яка в майбутньому могла б стати зародком більших збройних сил – після поразки Німеччини та розвалу Радянського Союзу, що могло статися внаслідок знесилення війною або можливого збройного конфлікту зі західніми альянтами після перемоги над Німеччиною. З цих причин українські провідні кола вирішили використати цю можливість та поставились позитивно до творення Дивізії „Галичина" і активно співпрацювали у справі її творення. У висліді знайшлося близько 80,000 добровольців, з чого тільки 20,000 було включено в Дивізію.

Однак і тепер треба було вибоювати у німців хоч би мінімальну згоду на нашу національну лінію. Спочатку німці не погоджувалися навіть на назву „Українська", мала бути тільки „Галицька". Щойно в 1944 році, після наших невідступних домагань, було прийнято назву „Українська". Ці узгоджения приходили дуже повільно та в парі з погіршенням ситуації на фронтах, яка вже від початку 1943 року вказувала на неминучу поразку Німеччини.

Після трагічної битви під Бродами в липні 1944 року, де загинули тисячі молодих українців, Дивізія „Галичина" була відновлена новими добровольцями. 19 лютого 1945 року представники всіх українських політичних середовищ з'їхалися до Ваймару та створили там Український Національний Комітет з широкими повноваженнями представляти українські інтереси перед німецькими чинниками, які тоді були вже більш податливі на державницькі домагання українців.

У своєму маніфесті цей комітет заявив, що він є виразником прагнень українського народу до створення Української національної суверенної держави. Цей УНК очолив генерал-полковник Павло Шандрук. Однак і тоді, вже під кінець війни, треба було боротися з настановою німців, які наполягали, щоб цей комітет підпорядкувався та координував свою дію з російським комітетом визволення народів Радянського Союзу, який перебував під головуванням генерала Андрія Власова. Однак генерал Шандрук рішуче відмовився від якої-небудь співпраці з російським комітетом, УНК залишився самостійним.

Дальшим логічним кроком цього комітету було об'єднати усе українське вояцтво, розкидане по різних частинах німецької армії. Крім того, на терені Німеччини в той час перебувало велике число українців. Були це робітники, вивезені насильно на працю, було велике число політичних в'язнів, а також вихідців з України, які покинули рідну землю, щоб врятуватися від жорстокого совєтського режиму.

Президія УНК своїм декретом з 17 березня 1945 року призначила ген. Шандрука командуючим Українською Національною Армією, яка мала на меті об'єднати усе українське вояцтво та захищати українські інтереси по закінченні війни. Тут варто згадати, що можливості збройного конфлікту західніх альянтів зі совєтами по розвалі Німеччини розглядалися як цілком реальні.

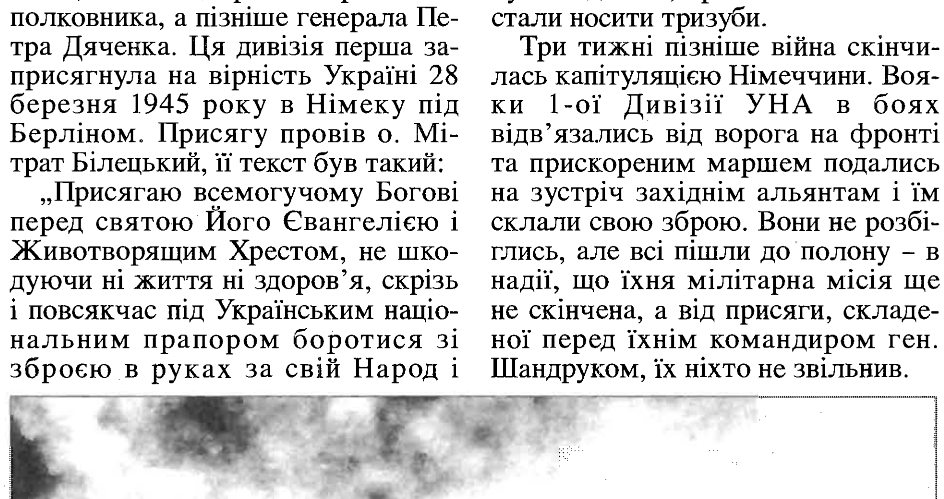
Ген. Шандрук енергійно взявся до створення УНА. Дивізію „Галичина" він перейменував на Першу дивізію Української Національної Армії, а її командиром призначив тоді полковника, а пізніше генерала Михайла Крата. Протипанцерну бригаду „Вільна Україна" та інші українські військові з'єднання він перейменував на Другу дивізію УНА, а командиром її призначив полковника, а пізніше генерала Петра Дяченка. Ця дивізія перша заприсягнула на вірність Україні 28 березня 1945 року в Німеку під Берліном. Присягу провів о. Мітрат Білецький, її текст був такий:

„Присягаю всемогучому Богові перед святою Його Євангелією і Животворящим Хрестом, не шкодуючи ні життя ні здоров'я, скрізь і повсякчас під Українським національним прапором боротися зі зброєю в руках за свій Народ і свою Батьківщину-Україну. Свідомий великої відповідальности - присягаю, як вояк Українського Національного Війська, виконувати всі накази своїх начальників слухняно і беззастрежно, а службові доручення тримати в таємниці. Так нехай мені в цьому допоможе Бог і Пречиста Мати. Амінь.

Перша дивізія склала таку саму присягу перед ген. Шандруком щойно 19 квітня 1945 року, бо тоді знаходилася у затяжних боях з Червоною Армією в Австрії, під Фельдбахом.

В церемонії присяги взяв участь 30-ий полк, який тоді був у фронтовій резерві, та представники 29-го і 31-го полків, які тоді були на фронтовій лінії. Я мав честь бути представником 31-го полку, а хор. Роман Припхан репрезентував 29-ий. Цей епізод згадую як моє найкраще пережиття воєнного часу. З нагоди присяги ген. Шандрук роздав усім тризуби, які почеплено на вояцькі шапки замість попередніх німецьких. Навіть деякі німці, які були в дивізії, зробили те саме та стали носити тризуби.

Три тижні пізніше війна скінчилась капітуляцією Німеччини. Вояки 1-ої Дивізії УНА в боях відв'язались від ворога на фронті та прискореним маршем подались на зустріч західнім альянтам і їм склали свою зброю. Вони не розбіглись, але всі пішли до полону – в надії, що їхня мілітарна місія ще не скінчена, а від присяги, складеної перед їхнім командиром ген. Шандруком, їх ніхто не звільнив.

Після прориву з під Бродів – вихід з „пекла". Липень 1944 року.
Фото з архіву Богдана Маціва.

УКРАЇНА І СВІТ

Президент України нагородив Наталію Яресько

Орден княгині Ольги

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма нагородив Орденом княгині Ольги третього ступеня президента та головного виконавчого директора „Western NIS Enterprise Fund (WNISEF)", американку українського походження Наталію Яресько за видатний внесок у покращення інвестиційного клімату України.

Орден був вручений Н. Яресько на Всеукраїнській нараді з питань поліпшення інвестиційного клімату в Україні 6 червня у Києві. Орден княгині Ольги є однією з найпрестижніших нагород України, якої вдостоюються жінки за видатні досягнення та заслуги в державній, виробничій, суспільній, науковій, просвітницькій, культурній, благодійній та інших сферах діяльності в Україні.

Під керівництвом Н. Яресько „WNISEF" став провідним фондом прямого інвестування у регіоні. Завдяки йому інвестиції 24 компаній в Україні та Молдові сягають 80 мільйонів долярів. Наталія Яресько активно сприяє залученню чужоземних інвестицій в Україну протягом 11 років. Вона працювала три роки керівником економічного відділу Посольства США в Україні, де її головним завданням було надання підтримки приватним підприємствам, які інвестують свій капітал у ринкову економіку України, що розвивається швидкими темпами.

„WNISEF" був створений у 1994 році урядом США для надання підтримки малим і середнім приватним підприємствам України і Молдови шляхом надання їм капіталу, а також необхідних засобів управління.

За додатковою інформацією щодо WNISEF можна звертатися до Оксани Макарової, яка відповідає за зовнішні та корпоративні зв'язки: „Western NIS Enterprise Fund". Тел.: (380) (44) 490-5580. Факс: (380 (44) 490-5589. Електронна пошта: omarkarova@wnisefk.com Інтернет: www.wnisef.org

Оксана Макарова

Припинено плавання Теодора Резвого

2 червня „Свобода" (ч. 26) повідомила про початок переходу на веслах через Атлантичний океан, який вирішив здійснити Теодор Резвой з Одеси. На сторінці Інтернету www.rezvoy.com почали з'влятися його повідомлення з плавання.

2 липня, о 10:30 ранку, човен „Україна" відійшов від набережної Бетері-парку в Нью-Йорку.

6 липня. День був важкий. Напрям вітру змінився, й від 11-ої ранку до 5-ої вечора довелося гребти проти вітру. Я не міг переодягнутися і тому дещо обгорів на сонці. **7 липня.** Сьогодні довелося лізти у воду, щоб полагодити кермо, а це небезпечно, навіть страшно. Бачив риб, схожих на акул.

8 липня. Цілий день був на веслах. Маю тугу за дружиною Людмилою і сином Дмитриком. Не встигну побачити його 1 вересня, коли він піде до школи.

На цьому повідомлення з океану припинилися. Редакція „Свободи" з'ясувала, що 10 липня Т. Резвой захворів, військовий корабель США зняв його з човна і доставив до лікарні. Човен залишився в океані.

Книжка-пам'ятник...

(Закінчення зі стор. 5)

керівництво зняло Шелеста і льояльно виконував бажання центру – навіть за умов, що ці бажання і невігластво вели імперію до розпаду.

І чому ж тоді в самостійній Україні так послідовно не згадується ім'я колишнього першого секретаря Компартії України, який зробив незаперечний вклад в розбудову УРСР? На це імовірну відповідь дав котрийсь з київських політологів: нинішна політична еліта України – це здебільшого вихованці Щербицького. І тому цього року на державному рівні відзначали 85-ту річницю Щербицького, але не 95-ту – Шелеста.

Та час іде. З лав політичної еліти одні відходять, а інші, з іншим вихованням, приходять на їхні місця. З'являються серйозні переоцінки доби Шелеста – як книга, видана командою Юрія Шаповала. На популярному рівні, Юрій Макаров вже більше як рік тому заплянував документальний телесеріал про Шелеста, хоч покищо цей проєкт не здійснюється. Може тепер, після виходу книжки-пам'ятника, він рушить з місця.

І все таки треба віддати належне Петрові Шелесту. Він причинився до „побудови" свого „пам'ятника" і до нашого повнішого знання про новітню історію України, бо робив щирі записи у свої щоденники і зумів їх зберегти.

(Петро Шелест, „Справжній суд історії попереду. Спогади, щоденники, документи, матеріяли". За редакцією Юрія Шаповала. Київ: В-во „Генеза", 2003 рік).

Свято в Холодному Яру

Учасники свята в Холодному Яру (стоїть третій справа – Володимир Сапа).

МЕДВЕДІВКА, Черкаської обл. – У мальовничій місцині близько Чигирина, яка називається Холодним Яром, історія залишила багатошарові сліди, починаючи з археологічних – часів Київської Русі – до звитяг Богдана Хмельницького, Коліївщини 1768 року і нескореної Холодноярської республіки 1918–1921 років, яка воювала проти Радянської влади.

Задум увічнити пам'ять холодноярців у камені навідав директора підприємства „Мехбуд" Володимира Сапу після знайомства із книгами відомого письменника-публіциста Романа Коваля, радіовиступи якого про героїв Холодного Яру будять патріотичні почуття свідомих українців. У книжковій крамниці при Черкаському музеї „Кобзаря" Володимир Сапа знайшов своїх однодумців, які допомагають втілити його ідею в життя.

Акція збіглася в часі з 235-річчям Коліївщини, пошанування якого не відбулося на державному рівні. Всі клопоти і матеріяльне забезпечення взяв на себе Володимир Сапа зі своїм колективом, а допомагали йому директор музею „Кобзаря" Ольга Шарапа, власник книгарні „Криниця" Володимир Дядик та місцеві учасники клюбу „Холодний Яр" на чолі з Богданом Легоняком, директором Медведівського краєзнавчого музею.

Спільними зусиллями було влаштоване свято, яке запам'ятається селянам. В урочистостях взяли участь гості з Києва – Роман Коваль та відомий кобзар із Стрітівки Київської области Василь Литвин. Саме вони задали патріотичний тон святові.

Панахиду по повстанцях біля пам'ятника Максимові Залізнякові відслужив Єпископ Черкаський та Чигиринський о. Іоанн (Черкаська епархія Київського патріярхату).

Зусиллями місцевих вчителів було проведено конкурс творчих робіт „Холодний Яр – земля моїх батьків", переможців якого було віддзначено пізнавальними книгами, відбулися спортивні змагання з бігу та футболу, переможці яких одержали грошові винагороди.

Гарне враження справив виступ танцювального дівочого колективу „Джерельце" із села Мельників (художній керівник О. Зінченко). Великий інтерес викликали показові виступи учнів першого року навчання школи козацького бойового мистецтва „Спас" Юрія і Вадима Васильчуків, Олександра Бабича та їхнього керівника, запорозького характерника Олександра Корнієнка, викладача Києво-Могилянської академії.

Крім головного спонзора В. Сапи, слід відзначити внесок депутата обласної ради О. Самойленка та заступника директора підприємства „Черкаситрансгаз" В. Юрченка, журналістки Л. Титаренко – кореспондента „Голосу України" в Черкаській області.

Свято відшуміло, а робота над пам'ятником холодноярцям триває.

Надія Царук,
науковий працівник музею „Кобзаря"

Храм на місці страти невинних жертв

В місті Рівному, на місці масових страт українських патріотів-мучеників, будується церква Сорока Мучеників Севастійських УПЦ КП. Настоятель церкви о. Сергій Лучанін розповів про це постійному авторові „Свободи" Володимирові Рожку.

Народні депутати Василь Червоній, Сергій Кричильський, Сергій Олексіюк, Сергій Одарченко та інші від бльоку „Наша Україна" з благословіння Архиєпископа Рівенського і Острозького Даниїла порушили питання будівництва церкви на сесії міської ради. Їх підтримала більшість народних вибранців.

У Рівному живе пам'ять про урочище Видумки, де покоїться близько 3,5 тис. помордованих людей. Значну їх частину знищили німці у відповідь на провокацію більшовицького терориста Миколи Кузнецова, який застрелив німецького генерала.

У 1943 році ґестапівці стратили тут оо. Миколая Малюжинського, Володимира Мисечка, Міхея Шавронського, Андрія Пінкевича, Іллю Левчука, відому українку Харитю Кононенко, редактора „Українського хлібороба" Петра Колесника. Його донька Лариса Колесник пам'ятає, як ґестапівці, обклавши дровами штабелі трупів, палили їх на вогні.

22 березня цього року Владика Даниїл освятив місце під будову храму. Але церква вже діє. В гуртожитку Вищого професійного училища ми орендуємо кімнату, яку переобладнали під тимчасову церкву-каплицю, і вже 26 квітня розпочали Богослужіння.

Проєкт майбутньої святині виготовив молодий архітектор, син о. Миколая Береговича – Євген Берегович. Храм буде зведено в українсько-візантійському стилі. Ми надіємось в цьому році закласти фундамент майбутнього храму-пам'ятника, а в наступному – приступити до його будови. Адреса храму-пам'ятника, що будується: вул. Степана Бандери, 69в, м. Рівне, 33000, Ukraine.

Парафіяни церкви Сорока Мучеників на місці майбутнього храму. Серед них – оо. Сергій Лучанін і Тарас Чагринський.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Пам'ять про О. Новаківського

НЬЮ-ЙОРК. – На українському мистецькому небі ніколи не згасне зірка Олекси Новаківського. Не буде перебільшенням говорити у цьому випадку про загальноевропейську і світову славу.

Проминуло 75 років з часу заснування самобутньої Мистецької школи О. Новаківського, щораз меншає його талановитих учнів, складні часи в Україні, зокрема для нашої національної культури, не сприяють тому, щоб музей, відкритий у домі мистця у Львові, мав багато відвідувачів та влаштовував виставки.

Тому доповідь Ольги Новаківської, представниці благодійного фонду „Олекса Новаківський та його мистецька школа" викликала щире зацікавлення слухачів.

Ольга Новаківська цікаво зреферувала книжку Івана Голубовського, найближчого приятеля нашого мистця, під заголовком „Розмахом могутніх крил", і висвітлила на екрані велику кількість фото-репродукцій картин мистця, що дало учасникам вечора в НТШ-А можливість повніше і глибше осягнути творчі злети цього українського велета.

Повість-есей І. Голубовського – це незвичайно цінний реєстр певного відтинку життя великого мистця, аж до його трагічної і надто скорої смерти.

Із передмови довідуємося, що професор Микола Мушинка знайшов рукопис книжки, разом із численними цінними картинами О. Новаківського.

Віднайдення рукопису – сюжет, немов взятий живцем із детективного роману – з огляду на те, як трагічно закінчили життя деякі герої. М. Мушинка, відшукавши велику кількість картин О. Новаківського, виставляв їх уже і в Україні, і в США.

У вступі до цієї прецікавої повісті-есею М. Мушинка розповідає про усі ясні та темні ситуації в процесі видання того твору.

Вкінці він побачив світ в 2002 році у Львові – заходами „Фонду О. Новаківського і його мистецької школи" та допомоги поодиноких осіб, передусім членів родини мистця. Тому і зрозуміло, що видання присвячене світлій пам'яті Андрія-Ждана Новаківського, онукові великого мистця, який був мистецтвознавцем і директором Національного музею у Львові і помер передчасно на 54-му році життя у 2001 році.

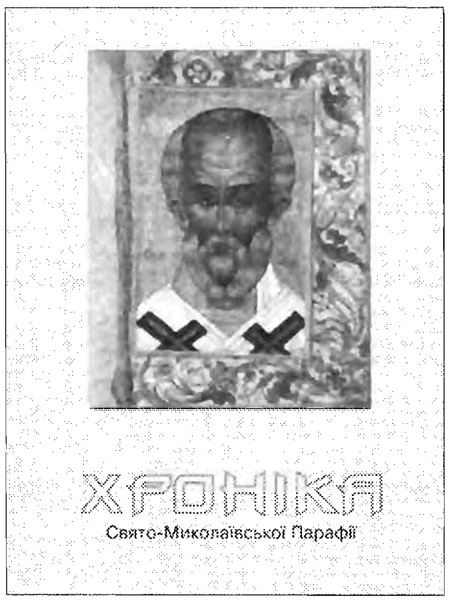
Ольга Новаківська

Після доповіді та висвітлення прозірок учасники могли придбати книжку І. Голубовського, яка прикрашена декілька дуже добрими репродукціями картин О. Новаківського і численними світлинами, а також раніше видану та відому працю мистецтвознавця Володимира Овсійчука – монографію „Олекса Новаківський". Треба бути вдячним Ользі Новаківській, що вона, онука великого мистця, пригадала нам про нього та про його творчість.

О. Кузьмович

НОВІ ВИДАННЯ

Більше ніж хроніка

„Хроніка Свято-Миколаївської парафії", автор Михайло Цибульський. Видавництво оо. Василіян, Торонто, 2003 р., 99 стор.

Недавно вийшла друком стисла історія Свято-Миколаївської парафії в Торонто під назвою „Хроніка". Цікаво написана, багата деталями хронологічних даних та щедро ілюстрована фотографіями парафіяльних комітетів, „Хроніка" пропонує читачеві світоглядовий профіль Свято-Миколаївської громади.

Вражені Другою світовою війною, втратою рідних, еміграцією, українські переселенці з Европи до Канади прагнули понад усе миру, порядку, гуманности, краси. Канада запевняла їм усе, чого вони прагнули. Більше того, Канада давала їм нагоду проявитися, створити свою панораму вартостей без бюрократичних компромісів та перешкод.

При церкві Святої Діви Марії Неустаючої Помочі в Торонто збиралася громада імігрантів-однодумців з однаковим минулим і досвідом. Коли в церкві стало затісно, купили за дозволом Єпископа Ізидора пресвітерську церкву на вулиці Квін і 1952 року заложили нову парафію Святого Миколая.

Парафію очолив її перший і довголітній парох о. д-р Богдан Липський – високоосвічений теолог, філософ і мистецтвознавець. Його власний іміграційний досвід, його любов до рідного та його спеціялізація у східньо-християнській церковній традиції дозволяли отцеві Богданові інтерпретувати прагнення вірних та керувати оформленням церковного інтер'єру без імпровізацій та імітацій. Стреміли тільки до справжнього і досконалого. Справжнє панікадило було кование в Греції за докладними приписами східньо-християнських норм. Ікони і церковні розписи були виконані Іваном Диким – мистцем з глибоким розумінням східньо-християнського обряду. Досконалости шукали не тільки у розписах, орнаментації і гармонійності церковного співу, але теж у дбайливості про людей, про школу, бібліотеку, хори, про лад і порядок.

„Хроніка" звітує про стадії імігрантського гуртування, громадського росту, доброчинности, творення і зберігання краси інтер'єру Свято-Миколаївського храму, яка надихає смиренністю і обдаровує духовною щедрістю кожного, хто входить у храм.

Усе, чого імігранти прагнули, вони створили самі при Свято-Миколаївському храмі під проводом о. д-ра Богдана Липського і його численних послідовників, між якими – й автор „Хроніки" Михайло Цибульський. Всі вони заслуговують великого признання.

Зацікавлені теперішні та колишні парафіяни можуть набути книжку, за 15 дол. з пересилкою, у парафії за адресою: St. Nicholas Ukrainian Catholic Church, 4 Bellwoods Ave., Toronto, Ont. M6J 2P4 Canada.

Наталія Спольська-Томцьо

Крізь тривоги життя

12 серпня виповниться 93 роки відомому українському письменникові Олексі Гай-Головкові. Він народився у селі Писарівці на Поділлі, пройшов важкий життєвий шлях за комуністичного режиму, був вояком дивізії „Галичина", тепер проживає в Канаді. Редакція „Свободи" щиро вітає Олексу Гай-Головка з днем народження. З цієї нагоди подаємо уривок з його автобіографії, кілька поезій та фрагменти з книжки „Смертельною дорогою".

Дещо про себе

Нібито мало прожив, а років набралося так багато. Тож коротко розказати про своє життя в ці численні роки – це, значить, не сказати нічого. В мене, творчої, але гнаної несамовитими подіями людини, набралося стільки всячини, що її можна викласти лише з такою швидкістю, як, скажімо, висмикати по соломинці із скирти соломи. Але треба з чогось почати, і я почну з того, що я таки справді народився в соняшний день 1910 року на Поділлі в Наддніпрянській Україні, серед божественної природи, яка нагородила мене найтоншими почуттями.

Мій батько Нестір був учителем церковно-приходської школи, а після одруження з сільською дівчиною Теклею – моєю матір'ю, став псаломщиком. За совєтських часів висвятився на диякона, а пізніше, в часи вигублення совєтською владою священиків, висвятився на священика. Незабаром його було заарештовано і тяжко замучено у Ворошиловоградському концентраку.

Нас було семеро дітей у родині, і мені ще змалечку припало бути родинним пастухом наших корів і коней. Тому взимку я вчився в школі, а весною і влітку перебував серед нашої розкішної природи. У зв'язку з цим я знав найглибші її таємниці – визначав птахів з їх співом, з подиву вітру впізнавав запахи квітів, з каркання ворон на ріллі дізнавався, яка буде погода. У ці дні я почав крадькома занотовувати поетичними рядками акорди прекрасної природи, і протягом кількох років мав уже саморобну книжечку з поезіями, яка в брутально-несамовиті совєтські часи безслідно пропала, не побачивши світу.

Початкову й середню освіту я дістав з тяжкими труднощами в тероризованій Україні (був же сином священика), а вищу, з прибраним соціяльним походженням, на чужині – у Ленінграді. В ньому 1930 року я серйозно взявся за творчу працю й незабаром мій перший поетичний твір з'явився в дніпропетровському журналі „Зоря". Йшов тоді мені 21 рік...

Наприкінці 1932 року я повернувся на батьківщину, до Харкова – тодішньої столиці України. У ньому 1934 року вийшла у світ перша книжка поезій „Штурмові баляди". Пізніше, в 1934 році вийшла книжка оповідань „Світання", а в 1937 році – „Десять новель". Поголовні арешти і знищення наших людей у 1937 і 1938 роках змусили мене на кілька років замовкнути. Тому чергова моя книжка поезій „Сурмач" вийшла у світ лише 1942 року у Львові, в яку здебільшого ввійшли мої підпільні антисовєтські поетичні твори. Інші мої твори побачили світ уже на чужині.

Усі мої книги викликали рясні критичні статті й рецензії, у яких літературознавці й критики високо оцінили мої поетичні й прозові твори. Тут я згадаю лише найвидатніших літературознавців і критиків моїх творів, а це Євген Маланюк, Володимир Державин, Юрій Тис, С. Андрусишин, Вадим Сварог, А. Юриняк, Іван Безпечний, Василь Чапленко і багато інших.

В останні мої зимові дні я ще, слава Богу, творю поезії і докінчую поеми і повісті, щоб з легшою душею попростувати до іншого світу...

З України – в Америку

...Після кількох пересадок і пошуків поживи на безбуфетних залізничних станціях, я нарешті добрався до Києва. Зі залізничної станції зайшов до брата Юрія, хормайстра київської Опери, щоб порадитися, де можна тимчасово прихилити голову. З розповіді брата я довідався, що після кіровських погромів відбулися нові арешти українських лінґвістів і особливо письменників та поетів. У квітні схопили професора Київського університету й відомого поета Миколу Зерова, після цього арештували Євгена Плужника.

Полагодивши справу з нічлігом, я обережно вийшов у місто. Тут на повну силу зростав травень. Ця пора року мені подобалася по-особливому, бо все в природі буяло молодістю, свіжістю, ніжністю і теплим леготом, що так ніжно і лагідно оповивав душу. Захоплюючись красою природи, її весняними подарунками, я однак пильно придивлявся до людей, що проходили мимо. Впадав у вічі пригнічений стан перехожих, похнюплені голови і зігнуті плечі...

...1936 рік виявився одним з кращих у моєму житті – я несподівано дістав працю редактора фільмів на Київській кіностудії. Однак відчуття тривоги не минало, і я відчував, що все це тимчасове, хистке і непевне. Зі заміною кривавого Ягоди – заступника голови ОГПУ СРСР Єжовим, людське життя ще більше стало неможливим. Продовжувалися масові арешти і розстріли інтеліґенції і простих людей.

Наприкінці 1936 і в першій половині 1937 року у Києві зникла величезна кількість людей. Цього разу хапали уже представників різних професій – інженерів, лікарів, бухгальтерів, рахівників, високих і дрібних службовців, кваліфікованих і некваліфікованих робітників, переважно українців. Серед них схопили й чимало письменників: Віталія Чигирина (який під час мого приїзду до Києва радив мені залишити місто), Дмитра Чепурного, Івана Каляника, Миколу Філянського, Зінаїду Тулуб, Микиту Годованця та інших. Особливо болісно переживав я арешт сценариста Київської кіностудії Аркадія Добровольського, досить відомого в той час. Він був автором нашумілого фільму „Трактористи", а тепер став „ворогом народу".

...1941 рік. Вулицями Львова проходила німецька піхота. Стефаник нахилився до мене і мовив довірчо, що в Ратуші по полудні відбудеться щось дуже важливе. З вируючим людським потоком ми вкотилися до старовинного будинку Ратуші. У залі були майже всі керівники ОУН(б), крім Степана Бандери, що в той час знаходився в Німеччині. Через кілька хвилин почалася урочиста частина. Відтворення української державности при абсолютній тиші залу проголосив Ярослав Стецько – заступник Степана Бандери. Присутні вигукнули „Слава Україні!" й довго плескали в долоні...

...У Львові я щодекади мусів реєструватися в штабі поліції й повідомляти, де живу, що роблю і що робитиму в майбутньому. Невдовзі після цього, під час чергового звіту в поліції, мені запропонували виїхати на працю в редакцію „До бою" – органу Українсько-галицької дивізії. І вже на другий день мене, „щасливого бранця", посадили у вагон і відправили під охороною озброєного провожатого не до редакції, а до Берліну, де я спершу був змушений пройти належний вишкіл.

Три місяці німці муштрували мене, а потім відправили до Відня, у редакцію газети „До бою", де поблизу була розташована Галицька дивізія. В редакції я був змушений переставляти меблі в редакційних кімнатах, або у воєнних установах. Не судилося мені навіть потримати перо в руці. Коли ж більшовики підступили під самий Відень, то німці кинули мене на фронтову лінію до Українсько-галицької дивізії під проводом генерала Шандрука, штаб якого стояв у невеличкому австрійському селі поблизу Ґрацу.

Був кінець квітня 1945 року. Українська дивізія укріпилася в окопах, втримуючи наступ совєтської дивізії, що знаходилась на віддалі не більше п'ятсот метрів. Совєтські солдати пробували оволодіти окопами, але отримували належну відсіч. 8 травня 1945 року німці капітулювали і Українська дивізія організовано відступила.

У Радштадті англійське військо зупинило відступаючі німецькі війська і разом з ними Українську дивізію. В ліску я скинув військову одежу і надів цивільну, яку завжди тримав у валізі. З валізою в руках попрямував у напрямку на Вішофсгофен. Десь по полудні натрапив на невеличкий український табір, що знаходився у Пеґамі. У цьому таборі я зустрівся з Зіньком Скляревичем – моїм земляком з Києва.

Ми вирушили через Тирольську долину до Інсбруку, де Зінько потайки зв'язався з енкаведистами – так званими членами репатріяційної комісії – й допоміг їм викрасти мене. Під посиленою охороною мене повезли на совєтську „родину". Про цю смертельну небезпеку я розповів у повісті „Поєдинок з дияволом". Після дивовижної втечі я дістався до Бреґенцу, де перейшов в американську зону.

Олекса Гай-Головко (фото з архіву „Свободи")

Буря

На океані загніздилась тиша,
І тільки легіт на воді щось пише.
Прозору воду чорна хмара іздаля
Ще сонцем забавля.
Та чорна хмара вже отут,
Потворна, хижа,
мов казковий спрут.
Шалений вітер спину її розрива,
Ще й втішно завива.
Та раптом люта блискавиця
Вогнем запінилась і злиться.
Тоді вода із хмари ріки вже несе,
І заливає все.

Парксвілл, 1998

Тиша

Коли крильми світанок має,
Лиш ніч із океану змив,
Нічого кращого немає,
Як тихий вранішній відплив.
Притихла хвиля не шелесне
На світлім дзеркалі води.
На видиво оце чудесне
Ногою стань і йди... йди
Водою в звабливу дорогу,
Що тягне так тебе туди,
Аж поки скажуть стати ноги,
Хоч серце хоче далі йти.

Парксвілл, 1998

* * *

Вкриває килимом поля й гаї
Шовково-ніжна неба просинь.
Так тихо відцвітають дні мої,
Як білі айстри в пізню осінь.

Чорніє, меркне й гасне тінь,
як темрява уранці-рано.
І я простую в далечінь
Вже звідану і ще незнану.

Ванкувер, 1998

* * *

Вже двері в душах відчинено,
Відходить нанесене зло.
Від сну затяжного невпинно
Підводиться наше село.

Хати розцвітають, як білі лілеї,
Квітки приболілі плетуть їм вінки.
У дні сонцесяйні весни оцієї
Народжуються козаки.

Недовго уже яничарам сидіти
На вільній козацькій землі.
Не очистимо ми,
то по нас наші діти,
Майбутнього нашого ковалі.

Ванкувер, 2001

СПОРТ

Олімпіяда – 2004

Державний комітет з питань фізичної культури та спорту, а також Національний олімпійський комітет України очікують, що в наступній Олімпіяді візьмуть участь 270 українських спортсменів. На сьогодні право змагатися на Олімпіяді вже здобули 34 вітчизняних атлети. Здобуття олімпійської ліцензії не означає, що спортсмен зі стовідсотковою гарантією потрапить на ігри в Атенах. Хто зможе реально претендувати на місця першунів, визначить спеціяльна комісія.

Крім індивідуальних змагань, українці мають можливості здобути путівку і у командних видах – баскетбольні та волейбольні збірні чоловіків та жінок, а також жіноча збірна з гокею на траві.

За прогнозою олімпійського чемпіона Сергія Бубки, українці здатні вибороти на Іграх 25 нагород, зокрема з легкої атлетики, плавання, важкої атлетики, боротьби, стрибків на батуті, стрибків у воду, художньої і спортивної гімнастики. Відкриття Ігор в Атенах відбудеться 13 серпня наступного року. Триватимуть вони до 29 серпня.

Вітрильництво

Тріюмфатори змагань „Атланти – 96" Євген Браславець та Ігор Матвієнко 3 липня стали переможцями престижної Кільської реґати (в клясі яхт „470"), яка входить до заліку змагань за Чашу світу. Дніпропетровці в 11 перегонах, які проходили на південно-західному узбережжі Балтійського моря, 4 рази приходили першими, по два рази – другими і третіми. Реґата „Кільський тиждень" є однією із найстарших і найбільших (понад 4 тисячі учасників у 27 видах програми) у світі вітрильного спорту.

Альпінізм

10 липня група українських альпіністів на чолі з Володимиром Могилою, що встановила перший базовий табір на шляху до важкодоступної вершини Транго Тавер (6250 м), почала сходження відпрацьованим маршруту гірської системи Каракорум. Друга команда національної експедиції, очолювана капітаном Владиславом Терзиулом, завершує відпрацювання маршруту сходження на пакистанський восьмитисячник „Гідден-Пік" (8068 м). Завершення експедиції плянується на початку серпня.

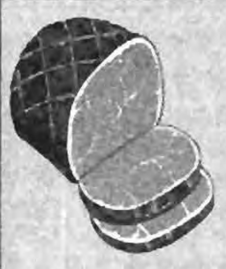
Гокей

13 спортсменок жіночої олімпійської збірної США з гокею прибули, щоб підготуватися до нового сезону в Сіверськодонецьку Луганської области. Літній тренувальний табір для занять гокеєм у Сіверськодонецьку діє вже третій рік. Проводить його український фахівець, головний тренер клюбу „Дружба-78" Іван Правілов, якого вважають одним із кращих фахівців світу. Раніше він тренував гокеїстів у Канаді та США. В українського тренера разом із 13 спортсменками зі США тренуватимуться один спортсмен із Чехії та семеро – з Мексики. Тренування американських гокеїсток в українського тренера закінчаться 31 серпня.

Бокс

9 липня відомий український боксер Віталій Кличко, перебуваючи в Угорщині, зустрівся з представниками української меншини в будапештському ресторані „Бокс утса" („Вулиця боксу"). Вхідний квиток для охочих коштував майже 90 американських долярів, спілкування тривало 30 хвилин. Віталій та Володимир Клички уже знайомі з тутешньою українською громадою. Перша зустріч відбулася 6 жовтня 2002 року в цьому ж ресторані. Цього разу мова йшла про дім, сім'ю, родинні корені Кличків. Батьки богатирів народилися на Черкащині. Не обійшлося без розпитувань про останню зустріч з Леноксом Льюїсом, бій-реванш з яким відбудеться 6 грудня.

ВИБРАВШИ НАС ЗАОЩАДИТЕ!
10-10-719
УКРАЇНА
14.9¢
НОВІ НИЗЬКІ ЦІНИ!
УКРАЇНА .... 14.9¢
РОСІЯ .... 9.9¢
- МОСКВА .... 4.9¢
- С. ПЕТЕРБУРГ .... 4.9¢
ІЗРАЇЛЬ .... 7.9¢
КАНАДА .... 4.9¢
США .... 4.9¢
• Ті самі низькі ціни, 24 години на добу
• Нема щомісячних оплат
• Оплата за розмови буде включена у Ваш телефонічний рахунок
• Немає потреби реєструватися
• Ваш телефон працює відразу
Це дуже просто!
США І КАНАДА: 10-10-719 + код міста + номер телефону
Для дзвінків за кордон: 10-10-719 + 011 +код країни + код міста + номер телефону
Починайте користуватися нашими послугами відразу, це значне заощаджування. Ваше запитання? Телефонуйте: 1-888-279-8670 або відвідайте нас на Інтернеті: www.1010719.com
Обслуга: startec
THE WORLD, CLOSER TO HOME
Дотеперішні клієнти повинні телефонувати, щоб отримати ті низькі ціни. Невелика плата за з'єднання - 30 ц. Ціни по США дійсні для всіх штатів за винятком Аляски і Гаваїв. Стягується Федеральний податок. Дзвінки за кордон з мобільних телефонів можуть бути іншими.

ЙОСИФ КУПЧАК

власник

JOSEPH MEAT MARKET

М'ясні европейські вироби

437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

АДВОКАТ

ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013

(973) 773-9800

• РОЗШУКИ •

Розшукую батька **ГОНТАРИКА СТЕПАНА** і брата **ГОНТАРИКА КЛИМА**, що народилися в селі Батиїв, Львівської обл.

Анна Бабак

3244 Rd., 20 NE, Soap Lake, WA 98851

Розшукую **ОЛЕНДІЯ ЄВГЕНА, АНТОНА і його сина ФІЛІПА.** Розшукує Василик Ростислава, дочка їх сестри Семенюк Марії.

Адреса:

Україна 80224, с. Куликів, Радехівський р-н, Львівська обл.

Ірина Павлух (дівоче прізвище) пошукує приятельку з Німеччини **ХРИСТИНУ ХРИСТИЧ** (дівоче прізвище), з якою втратила зв'язок через погублені листи. В 1948 р. обі працювали медсестрами в Мюнхені, в переселенчому таборі Функ Касерне Госпітал. У 1949 р. Христина емігрувала до Канади і працювала в Гамільтоні. Правдоподібно виїхала з Канади до Америки. Буду дуже вдячна за будь-яку інформацію.

Моя адреса: Mrs. Irene Chor
13 Princess St., Lldcombe, N.S.W. 2141, Australia. Tel.: **011-61-2-9649-1768**

ВИПРОДАЖ!

Книгарня „Свободи" випродує річники

„ВЕСЕЛКИ"

За 1973, 1974, 1975 роки.

Тверда оправа. Тиснення золотом.

ДОБРИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ

Ціна 15 дол. за один річник з пересилкою

SVOBODA BOOKSTORE

P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany NJ 07054

• ПРАЦЯ •

Українець, 76 р. потребує особу до помочі на повний час з проживанням у Hollywood, Florida.

Tel.: 1-954-632-7637 Valerie

Глен Спей, Н.Й. Потрібна особа з досвідом праці по догляду за мужчиною після удару (stroke). Українська родина, приємний сільський дім.

Тел.: 1-845 858-4984

Українець, середнього віку, культурний, працьовитий, з добрими рекомендаціями прийме будь-яку працю.

Тел.: 1-732-969-0983

Українка шукає працю по прибиранню квартир в Бронксі або Мангеттені.

Тел.: (718) 944-1786

• НА ПРОДАЖ •

На продаж парцеля – 3 акри землі в Глен Спей, Eldred Rd., доступ до озера Locanda Lake.

Тел.: (201) 261-8151

На продаж елегантна весільна сукня, вживана, чиста, як нова. Розмір 14, висота 5'3". Шлейф відчіпається.

Ціна 300 дол.

Тел. (безкоштовно): (877) 828-1006

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися на тел.

(973) 292-9800 додатковий 3018

РЕКЛЯМА – ЦЕ КЛЮЧ ДО УСПІХУ!

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ І РЕКЛЯМИ

Tel.: **(973) 292-9800 дод. 3040**

Fax: **(973) 644-9510** • **E-mail: svoboda@att.net**

Поштою: **Svoboda, 2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054**

ADVERTISING DEPARTMENT

SUMA (Yonkers) FEDERAL CREDIT UNION

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА-ЙОНКЕРС, Н.Й.

Чи Ви мали можливість відвідати Федеральну кредитову кооперативу СУМА?
Якщо ні, то просимо це зробити негайно.
Головне бюро – у Йонкерсі, а Філії – у Спрінґ Валі та Стемфорді, Конн.

- Приймаємо Ваші вклади на звичайні конта, та термінові ощадності, від шістьох місяців і більше, а платимо відсотки вищі, як інші фінансові установи.
- Видаємо Віза-картки.
- Пропонуємо нашим членам АТМ картку CU-24.
- На вкладах безплатне життєве забезпечення до 2,000 дол.
- Забезпечення позичок до висоти 10,000 дол. (крім гіпотечних) до 70 року життя, у випадку смерти.
- Видаємо позички на всі Ваші потреби, а відсотки нижчі, як в інших фінансових установах.
- Кредит під вартість домів, та інші форми кредиту.
- Низькі відсотки на купівлю авта, як нового, так і вживаного.
- Якщо Ви перший раз берете позичку на купівлю хати чи перефінансовуєте, дістанете особливо вигідні умови.
- Полагоджуємо справи персонально або телефонічно.

Main Office:	Spring Valley, NY Branch:	Stamford, CT Branch:
301 Palisade Avenue	SS Peter & Paul UCC	Ukr. Research Center
Yonkers, NY 10703-2999	41 Collins Avenue	39 Clovelly Road
Tel.: (914) 965-8560	Spring Valley, NY 10977	Stamford, CT 06902
Fax: (914) 965-1936	Tel./Fax: (845) 425-2749	Tel./Fax: (203) 969-0498

Toll Free Number: 1-888-644-SUMA E-mail: Sumayonfcu@AOL.Com

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода"** ❑ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

**Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054**

На зміну адреси проситься долучити $1.00

ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Де була Україна, там був і Любко

Світлій пам'яті Любомира С. Колтунюка

Дня 29 квітня цього року у Денвері, Кольорадо, відійшов у вічність Любомир С. Колтунюк, проживши 83 роки. Любомир народився 24 березня 1920 року в селі Вільшани, біля Перемишля. Батько, отець Мирон Колтунюк, і мати, Ірена Метелля, походили із знаних священичих родин.

В 1926 році переведено його батька на парафію до Жукова в Любачівському повіті, де він був парохом аж до його трагічної смерти (замордований польською боївкою) в1943 році. Жуків лежав при битому шляху, що йшов зі Львова через Замостя і Люблин до Варшави.

Тут, в Жукові, минали дитячі роки Любка, – серед прекрасної природи. Тут Любко навчився рибальства та збирання грибів, тут почав ходити до школи. Мав він багато товаришів і серед українців, і серед поляків та євреїв. Виростаючи серед природи, у якій не бачив ні фальшу, ні ненависти, все своє життя ставився він людяно навіть до ворогів свого народу. А взірцем до наслідування був його старший брат мгр. Орест. Уже в перші шкільні роки Любко полюбив книжки. Маючи 16 років, сам почав збирати їх і закладати власну бібліотечку. Близько 300 його книжок пропали під час воєнної хуртовини.

Після закінчення четвертої кляси підставової школи в Жукові Любко переходить до Перемиської української державної гімназії. Тут захоплюється спортом та збиранням значків, залишившись завзятим філателістом на все життя. 1938 році вступає на правничий факультет Львівського університету.

Та наступив злопам'ятний 1939 рік. Почалася Друга світова війна. В часі 1940 році Любко щасливо дістається до Відня, де записується на дальші університетські студії, на економічному відділі правничого факультету.

В 1941 році перериває студії, вступає до українського південного куреня Дружин Українських Націоналістів (ДУН) „Ролянд". Після розв'язання куренів „Нахтігаль" і „Ролянд" Любко декілька місяців був перекладачем при німецькій адміністрації. Восени повертається до Відня, закінчує дипломом університетські студії. Влітку 1943 року одружується в Стрию з Дорою Копаницькою і повертається з нею до Відня. Там захоплюють його большевики, але при Божій допомозі вдається йому переїхати до Ді-Пі в Зальцбургу (Австрія, американська зона), де працює в таборовій адміністрації.

Дальший його життєвий шлях стелиться до Америки, до Філядельфії, звідки 1949 року переїжджає до Денверу – Кольорадо. Там одержує працю як книговод у фірмі Weicker – Transfer & Storage Co. В тій компанії працював 35 років, аж до часу виходу на пенсію, як голова Відділу книговедення.

В тому часі в середніх штатах новоприбулі створюють дві громади, одну в Омага, Небраска, і другу в Денвері, Кольорадо. Любко щотижнево подавав до Свободи „Хроніку Денверу".в 1957 році переїхав я з родиною до Денверу, і ми заприятелювали з родинами Любомира і Ореста Колтунюків.

За наш перший обов'язок вважали ми виховання молоді. Тому що крім мене і Терені Шарко більше пластунів не було, прийняли ми у свої ряди декілька нових членів, серед них і Любомира Колтунюка. Любко скоро віддав себе цілого Пластові. Був його організатором, виховником, відповідальним за табори в Кольорадо. Любко був активним членом у всіх організаціях, зокрема в церковній громаді, в якій майже цілий час був касиром і книговодом. Його можна було бачити і учителем в суботній школі, в управі УККА, в різних комітетах. Одним словом, де була Україна – там був і Любко.

Любомир Колтунюк був надзвичайно шляхетною людиною, до усіх доброзичливою, зі серцем, повним любови. Для кожного мав добре слово, в своєму житті не мав ні одного ворога. Не ставав на п'єдесталі, був дуже скромний. Тому на вічний спочинок попрощала його майже вся денверська громада.

Залишив він у великій скорботі сина інж. Антона з дружиною Анною; брата мгр. Ореста з дружиною Антоніною та їхнього сина Романа з дружиною Мері-Джо і їхніми дітьми Андрієм, Анною та Катрусею. Залишив і вірного друга Ірену Палковічову, яка опікувалася Любком останніми роками, як любляча мама своєю дитиною. Була вона для нього справжнім ангелом-хоронителем.

Нехай американська земля буде йому легкою, а пам'ять про нього завжди живе в наших серцях.

Мирослав Кальба

У світлу пам'ять Надії Процик

(1917–2003)

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 3 червня 2003 року, по тяжкій недузі відійшла у вічність св. п. Надія Процик (з дому Склепкович). Вона прожила 64 роки у щасливому подружжі, в любові й пошані, дочекалася трьох гарних внуків та одну правнучку.

Надія Процик народилася 10 січня 1917 року в селі Честинях, повіту Камінка Струмілова (тепер Бузька), Львівської области, у священичій родині о. Василя й Анни Склеповичів. В 1935 році Надя закінчила середню освіту гімназійною матурою.

У 1939 році вона одружилася з проф. Володимиром Процикoм і разом з ним перейшла від більшовицької загрози за ріку Сян, в Белз, де проф. В. Процик учителював в українській гімназії, а потім був директором торговельної школи, а Надя – вчителькою кравецтва. В 1944 році, з наближенням фронту, родина Процикiв разом з родиною Пундіїв подалися далі на захід.

При кінці війни, в 1945 році, вони дісталися до Баварії і оселилися у таборі в Штравбінгу, згодом – в Регенсбурзі, де проф. В. Процик вчив в українській гімназії та зробив докторат з клясичної філології в Українському Вільному Університеті в Мюнхені.

В 1948 році сім'я Процикiв виїхала до Америки і оселилася у Вілімантіку, Кон. В 1954 році Процики переселилися до Чикаго, де Володимир працював інженером-креслярем, а Надія займалася домашньою господаркою та вихованням дітей.

Батька її – о. Василя – більшовики арештували і вивезли до Караганди, де він і помер. Матері Анні вдалося переховатися у добрих людей у Львові. Надія висилала мамі пакунки та кілька разів відвідала її у Львові, а врешті їй вдалося стягнути маму до себе у Чикаго, де вона прожила кілька літ в теплі і щасті коло своїх дітей і внуків.

Син Юрко закінчив медичні студії та одружився з лікаркою-українкою д-р Марією Лідією Клодницькою. Прийшли на світ внуки Калина, Данило і Стефанія.

Останніми роками Надія почала хворіти на серце й очі. Найкраща медична допомога не змогла її втримати при житті.

В неділю, 15 червня, Владика Інокентій Лотоцький відправив в прислужінні о. митрата Івана Кротця, о. Мирона Панчука, о. Абрагама Міллера і о. Миколи Бурядника, Парастас і Панахиду у похоронному заведенні Музики.

Після Панахиди шваґер покійної д-р Павло Пундій згадав про її життєвий шлях та благодійну діяльність. Внучка Калина мала прощальне слово-спомин про маму, бабцю і прабабцю. Похоронні відправи відбулися 16 червня з Панахидою і перенесенням домовини до собору св. Володимира і Ольги, де о. митрат Іван Кротець в співслужінні о. Мирона Панчука і о. Абрагама Міллера перевів похоронні відправи та виголосив проповідь, в якій згадав добрим словом про чесноти і добрі діла покійної Надії Процик.

Останні похоронні відправи відбулися на кладовищі св. Миколая біля гробу матері Анни та сестри Дарії Пундій.

Тризна відбулася в Українському культурному осередку, де Орест Казанівський теплим словом згадав про покійну.

Син покійної д-р Юрій та чоловік д-р Володимир Процик подякували за зворушливі відправи, молитви та участь в похороні.

Вічна Їй пам'ять!

Павло Пундій

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЙОСИФ СОРОКА член 139 Відд. УНС Т-ва „Вільна Україна". Помер 16 січня 2003 р. на 79-му році життя. Нар. в Україні в 1923 р. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку сина, три дочки та сім внуків. Похорон відбувся 21 січня 2003 р. в Чикаго.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АННА СЕМКОВИЧ член 245 Відд. УНС Т-ва „Запорозька Січ" в Трентоні, Н.Дж. Померла 24 березня 2003 р. на 78-му році життя. Нар. в 1925 р. в Україні. Залишила в глибокому смутку доньку і сина з родинами. Похорон відбувся 27 березня 2003 р. на цвинтарі св. Марії в Трентоні, Н.Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

Д-р ДМИТРО ЦІПИВНИК член 444 Відд. УНС Т-ва ім. М. Лисенка в Саскатуні, Канада. Помер 9 березня 2003 р. на 75-му році життя. Нар. в 1927 р. Канаді. Залишив в глибокому смутку дружину дітей і внуків. Похорон відбувся 15 березня 2003 р. на Woodlawn цвинтарі в Саскатуні, Канада.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

СОФІЯ КРАСНЯНСЬКА член 102 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 15 лютого 2003 р. на 77-му році життя. Нар. в 1925 р. в Україні. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Івана з родиною. Похорон відбувся 18 лютого 2003 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЛУЗАР член 112 Відд. УНС Т-ва св. Марії в Клівленді, Огайо. Померла 8 квітня 2000 р. на 81-му році життя. Нар. в 1919 р. Членом УНС стала в 1939 р. Залишила у глибокому смутку сина. Похорон відбувся 13 квітня 2000 р. на Holy Cross Cemetery в Brook Park, OH.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ОКСАНА СЕРЕДЮК член 174 Відд. УНС Т-ва „Ватра" в Дітройті. Померла 3 квітня 2003 р. на 85-му році життя. Нар. в 1918 р. в Україні. Членом УНС стала в 1965 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка, сина і родину в Україні. Прах, після спалення, відправлено в Тернопіль, Україна.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

МИРОН ГАТАЛА член 353 Відд. УНС Т-ва „Запорозька Січ" в Нью-Бранзвику, Н.Дж. Помер 3 квітня 2003 р. на 82-му році життя. Нар. в 1921 р. в Польщі. Членом УНС став в 1980 р. Залишив у глибокому смутку двох синів, дочку і семеро внуків. Похорон відбувся 7 квітня 2003 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ФРЕД ПОПОВИЧ член 102 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 15 лютого 2003 р. на 86-му році життя. Нар. в 1916 р. Членом УНС став в 1935 р. Похорон відбувся 18 лютого 2003 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЗДИРКО член 387 Відд. УНС Т-ва „Любов" у Вілімантик, КТ. Помер 5 березня 2003 р. на 80-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1983 р. Залишив у глибокому смутку дружину, сина з родиною, трьох дочок, внуків, правнуків та сестру. Похорон відбувся 8 березня 2003 р. на цвинтарі св. Івана у Віндгам.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЗАКОРЧЕНИЙ член 165 Відд. УНС у Толедо. Помер 11 травня 2003 р. на 84-му році життя. Нар. у 1919 р. в Україні. Залишив у смутку дочку, синів, внуків і правнуків. Похорон відбувся 15 травня 2003 р. на Resurrection Cemetery in Toledo, OH.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ПАТРИЦІЯ МАРҐАЛЬСЬКА член 165 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка. Померла 8 травня 2003 р. на 65-му році життя. Нар. 17 березня 1938 р. в Perrysburg, OH. Членом УНС стала в 1948 р. Залишила у глибокому смутку батька, сина, внучку і племінників. Похорон відбувся 10 травня 2003 р. на Resurrection Cemetery in Toledo, OH.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

ОЛІ ГІРНОЇ

зложено пожертви на стипендії для дітей в Україні через 82 Відділ Союзу Українок Америки.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ:

100 дол. Іван Гірний;
по 50 Ірина і Александер Білевич, Микола Галів, Осип і Зіна Левицькі, Оля Руденська, Євген Стахів, д-р Анатоль Камінський;
30 Зеня Дигдало;
по 25 Марія Борковська, Теодора Бриттан, Александра Кіршак, Юліян Котляр, Іван Палій – Building Fund;
по 20 Емілія Балабан, Стефанія Чорнодольська, Ірина Іванчишин, Юрій і Дарія Костів, Олександра Крумшин, Юлія Криса, Оля Кулинич, Іванна Клим, Анна Стасів, Мирослава Савчак, Ліда Стебельська, Володимир і Марія Уздейчуки.

Разом 770 дол.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:
по 10 дол. Юлія Пиріг, Марія Борковська, Володимир і Анна Козіцькі, Петро Кулинич з дружиною, Марія і Володимир Уздейчуки, панство Іванів, Йосиф Щур з дружиною, Микола Галів, Стефанія Чорнодольська, Юлія Криса, Лідія Стасюк.

СЛУЖБИ БОЖІ в інших церквах замовили:
Лоретта і Волтер Малоне, Мартін Тобіяш з дружиною, Jerry і Joan.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА СПОКІЙ ДУШ

СВ. П.

Дарії, Володимира, Юрія, Ігоря та Оксани

СТАРОСОЛЬСЬКИХ

буде відправлено

в п'ятницю, 25 липня 2003 р. о год. 6-ій вечора
в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н.Й.

РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в неділю, 13 липня 2003 р. у Дітройті відійшла у вічність наша найдорожча
МАТИ, СЕСТРА і ПРИЯТЕЛЬКА

СВ. П.

ГАЛИНА КРУСЬ-СЕНЮК

нар. 4 лютого 1923 р. у селі Волошинівці на Київщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 17 липня в церкві св. Покрови у Савтфілд. Похована на цвинтарі Grand Lawn у Дітройті.

Залишені у смутку:

донька – ОРИСЯ
сини – БОГДАН
– ЮРІЙ
– РОМАН
брат – ДМИТРО з родиною в Україні
сестра – ФРОСИНА з родиною в Україні
та приятелі.

Вічна Їй пам'ять!

Був людиною ясної думки і сильної волі

У першу сумну річницю смерти св. п. Петра Скорупського

(29 червня 1949–27 червня 2002)

Покійний Петро народився в Німеччині, а виростав у тихому, зеленому куточку столичного міста штату Нью-Джерзі – Трентона, в інтелігентній і патріотичній сім'ї Бронислави і Максима Скорупських. В гостинній хаті Скорупських завжди панувала тепла родинна атмосфера, пошана і любов до культурно-релігійних традицій України. Такі родинні взаємини сприяли тому, що Петро ще змалку опанував українську мову, зацікавився нашою історією і культурою, а згодом виявив відданість українській справі, що пізніше перейшла в активну й успішну оборону української правди.

Великий вплив на формування особистости Петра мав його батько. Максим, в 1940-их роках – курінний УПА, а згодом активний й усіма шанований політично-громадський діяч. Скромний і працьовитий – для свого сина, як і для багатьох інших, він був героєм.

Я часто відвідував сім'ю Скорупських, мав змогу і приємність безпосередньо спостерігати цього здібного хлопчика і його молодшу сестру Наталку. Малий Петро виділявся серед дітей швидкістю думок і спостережливістю. Нас часто дивувала його кмітливість, розуміння довкілля та всебічне зацікавлення новими досягненнями технології.

Покійний Петро прожив відносно короткий вік, сповнений безупинним змаганням з хворобою, що вимагала терпіння, витривалости і сильної волі. Згодом вона прикувала його до ліжка. Усі ці фізичні перепони він переносив з подиву гідною мужністю, але це було плідне життя молодої ще людини, що весь свій хист віддала обороні української правди.

В складних обставинах, в яких опинився Петро в останні роки свого життя, мати не жаліла ні часу, ні грошей, ні сил, ні власного здоров'я в намаганні полегшити терпіння сина. Не буде перебільшенням сказати, що це був винятковий приклад самопосвяти і безмежної материнської любови.

Хоча фізично Петра нема з нами, але пам'ять про цю обдаровану людину назавжди залишиться у наших серцях.

Дмитро Січ

У глибокому смутку повідомляємо, що в суботу, 12 липня 2003 р. відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО й ДІДУСЬ

бл. п.

АНДРЕАС СОЗОНТ КАЧАЛА

нар. 20 вересня 1908 р. в Бережанах, Україна.
Закінчив юридичні студії в Кракові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві „Успіння Божої Матері" в Перт Амбой, Н.Дж., а відтак на цвинтарі-мавзолею св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В смутку залишилися:
дружина – РОСТИСЛАВА ЕМІЛІЯ
син – д-р АНДРІЙ з дружиною НАТАЛЕЮ і дітьми
дочка – ОРИСЯ з чоловіком ЙОСИФОМ, дітьми і внуками
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на Українську католицьку семінарію в Stamford CT.
Чеки висилати на адресу: 7 Tara Ct., Holmdel, NJ 07733 .

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ ПОКІЙНОГО
21 серпня 2003 р.
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в українських католицьких церквах:

- Успіння Божої Матері в Перт Амбой, Н.Дж.;
- в Норт Порті, Фла.;
- в Чикаго, Іл.

„АЕРОСВІТ“ – УКРАЇНСЬКІ АВІЯЛІНІЇ
з великим жалем повідомляють, що в суботу,
5 липня 2003 р. відійшов у вічність

сл. п.

ОМЕЛЯН ГЕЛЬБІҐ

Дирекція авіялінії складає найглибші співчуття
дружині пані МАРІЙЦІ власниці „Scope Travel“ та дочкам Покійного.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимось сумною вісткою з ріднею, приятелями і українською громадою, що в четвер 10 липня 2003 р. по довгій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі

бл. п.

д-р ІЛАРІОН КАЛИНЕВИЧ

член НТШ
нар. 31 серпня 1910 р. в Руді Сілецькій на Львівщині.

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 14 липня 2003 р. в похоронному заведенні Hines-Rinaldi, Silver Spring, MD.

Похоронна СЛУЖБА БОЖА була відслужена у вівторок, 15 липня 2003 р., о год. 10-ій ранку в українському католицькому крайовому соборі св. Родини у Вашінгтоні, Д.К.

Тіло Покійного похоронено на парафіяльному цвинтарі Cedar Hill, Suitland, Md.

Залишились у безмежному смутку:
дочка – ОЛЬГА
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
в Америці

ділиться сумною вісткою,
що 10 липня 2003 р. відійшов із цього світу
наш член

бл. п.

д-р ІЛАРІОН КАЛИНЕВИЧ

доктор економіки, бібліотекар і мистець,
ініціятор багатьох громадських акцій.

Родині Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

УПРАВА НТШ

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ
КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ
у глибокому смутку ділиться вісткою із своїм членством та громадою,
що після довгої і важкої недуги, у суботу 12 липня 2003 р. в Юніон, Н.Дж.
відійшов у вічність на 86-му році свого багатотрудивого життя

бл. п.

ОСИП ТРУШ

нар. 27 листопада 1917 р. в Бруклині, Н.Й.

офіцер Американської армії, громадсько-політичний діяч, довголітній член і засновник Асоціяції Українців в Америці, член редколегії журналу АУА „Наш Голос“, заслужений член нашої Головної управи.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 15 липня 2003 р. у похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 16 липня 2003 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку. Тлінні останки спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому пам'ять!

АСОЦІЯЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
І РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ „НАШ ГОЛОС“

висловлюють щирі співчуття
РОДИНІ та БЛИЗЬКИМ
з приводу відходу у засвіти

бл. п.

ОСИПА ТРУША

довголітнього члена редколегії „Наш Голос“.

Ділимося сумною вісткою, що 12 липня 2003 р. відійшов у вічність

бл. п.

ОСИП ТРУШ

нар. у США.
Довголітній член багатьох громадських організацій.

Залишився у смутку:
син – РОНАЛЬД

Вічна Йому пам'ять!
